

NEHOŘELO V NÁS NAŠE SRDCE?

Ještě ten den se ubírali dva z nich do vesnice zvané Emauzy, která je vzdálená od Jeruzaléma (sto) šedesát honů. Hovořili spolu o tom o všem, co se událo. Jak tak hovořili a uvažovali, přiblížil se k nim sám Ježíš a připojil se k nim. Ale cosí jim jakoby zakrývalo oči, takže ho nepoznali. Zeptal se jich: "O čem to cestou spolu rozmlouváte?" Zastavili se celí smutní. Jeden z nich - jmenoval se Kleofáš - mu odpověděl: "Ty jsi snad jediný, kdo se zdržuje v Jeruzalémě a neví, co se tam tyto dny stalo." Zeptal se jich: "Copak?" Odpověděli mu: "To s Ježíšem z Nazareta - byl to prorok, vynikající slovy i skutky před Bohem i u všeho lidu - jak ho naši velekněží a předáci dali odsoudit k trestu smrti a ukřižovali. My jsme doufali, že právě on má izraelskému národu přinést vykoupení. A k tomu ke všemu je to dnes už třetí den, co se to stalo. Některé naše ženy nás sice uvedly v rozrušení: byly časně ráno u hrobu, ne-nalezly jeho tělo, přišly a tvrdily, že měly vidění an-dělů, a ti prý říkali, že on žije. Někteří z našich lidí odešli k hrobu a shledali, že je to tak, jak říkaly ženy, jeho však neviděli." A on jim řekl: "Jste bláhoví, když váháte uvěřit tomu všemu, co mluvili proroci! Což nemusel Mesiáš to všechno vytrpět, a tak dosáhnout slávy?" Potom začal od Mojžíše, probral dále všechny proroky a vykládal jim, co se ve všech částech Písma na něj vztahuje. Tak došli k vesnici, kam měli namířeno, a on dělal, jako by chtěl jít dál. Ale oni na něj naléhali: "Zůstaň s námi, neboť se připozdívá a den se už nachýlíl." Vešel tedy dovnitř, aby zůstal s nimi. Když byl s nimi u stolu, vzal chléb, pronesl nad ním požehnání, lámal ho a dával jim. Vtom se jim otevřely oči a poznali ho. On jim však zmizel. Tu si mezi sebou řek-li: "Což nám nehořelo srdce, když k nám na cestě mluvil a otvíral nám smysl Písma?" Ještě tu hodi-nu se vydali na cestu a vrátili se do Jeruzaléma. Tam našli pohromadě jedenáct učedníků i jejich druhy. Ti řekli: "Pán byl skutečně vzkříšen a zjevil se Šimonovi." Oni sami pak vypravovali, co se jim na cestě přihodilo a jak ho poznali při lámání chleba (Lk 24,13-35).

JAKÁ JE TVOJE NEDĚLE, TAKOVÝ JE TVŮJ ŽIVOT

Joachim Wanke, biskup, Erfurt

"V neděli jít do kostela" - toto po-znávací znamení působí, že katoličtí křesťané jsou poznatelní ve svém okolí. Nebo bych měl říci: mělo by působit, že jsou poznatelní? Nedá se přehlédnout, že stanovisko mnohých křesťanů k nedělnímu příkázání se octlo v krizi. "Přece stačí, když jdu občas na nedělní mši", tak často slycháváme. Dokonce věrní členové far-nosti ztrácejí jistotu, zda ještě platí příkázání světit neděli jako dříve. Začíná mezi námi křesťany neděle "rezavět"?

I.

Jedním jsem si jistý: většina lidí se těší na neděli. To platí také pro nás křesťany. Přesněji bychom měli říci: těšíme se na víkend, který v podvědomí začíná (a mnohdy už zřetelně a citelně) v pátek odpoledne a uzavírá se volnou nedělí. To je nejnápadnější změna, která neděli potkala: neděle se stala součástí ví-kendu. Přejeme si v pátek "pěkný ví-kend". A jsme-li upřímní: neplánuje-me napřed neděli, nýbrž víkend. Ne-ní divu, že se pak nedělní mše může stát rušivým faktorem. Bohoslužba se pak musí řídit podle našich ví-kendových potřeb. Ty mohou být právem rozdílné, neboť my všichni, mladí i staří, jsme se stali velmi mo-bilními. Sama nabídka nedělní ve-černí mše tu mnoho nezachrání! Jak rychle se řekne: "Právě přijela ná-vštevva" nebo "Dnes si musíme odpo-činout po sobotě, po stavbě vlastní-ho domu, po taneční zábavě, po ro-dinném svátku - a konečně se pořádně vyspat".

Vznikly také jiné nedělní zvyky. Rodina stěží prožívá neděli společně. Mnozí se musí už odpoledne nebo večer vracet do místa pracoviště ne-bo školy. Děti se zaměstnávají spor-tem. Na víkendy se hromadí krátké cesty, výlety, kurzy dalšího vzdělá-vání a organizovaný volný čas. Ná-ra-zové domácí práce, jako např. velké prádlo, které se nedaly vyřídít v so-botu, se rychle odloží na neděli do-poledne. A v neposlední řadě mnohé vábí vlastní chata v přírodě, která se v létě stává druhým domovem.

Nepřehlédněme, že neděle res-pektive víkend se sebou přináší pro mnohé lidi zátěže všeho druhu. Pro rozvedené a opuštěné se v těchto dnech zvlášť bolestně otvírají staré rány. Teprve po skončení všedního pracovního shonu osamělí skutečně pociťují svoji osamocenost. Staří a nemocní často v neděli marně če-kají na své silně zaneprázdněné děti a příbuzné. To může být hořké. Ne-zapomeňme na ty, kteří právě v ne-děli mají namáhavou službu (včetně našich kněží).

Dívejme se střízlivě: Je mnoho to-ho, co nahlodává slavnosti neděle. Je směsice objektivních daností, které zpětně vedou ke změnám živo-ta společnosti - ale také zaviněné pohodlnosti, nedbalosti a chybné li-berálnosti. Jsou to průkazné argu-menty proti křesťanské slavnosti neděle? Uvažme následující: Po tři století slavilo

křesťanství neděli bez státně chráněného pracovního klidu. Vidím tak zrát křesťanství, které znovu nově - jako tehdy na počátku Církve - objevuje alternativní, du-chovní nedělní kulturu - uprostřed totálně zesvětštělé víkendové kultu-ry, která nese pečeť rekreačního stresu a konzumace médií, hluku, neklidu a úchylek všeho druhu.

II.

Co nám ohledně této situace dále pomáhá je radikální vědomí o pova-ze křesťanské neděle. První křesťané jí dávali název "den Pána". Přestože byla pracovním dnem, pro ně byla dnem svátečním, protože byla dnem Kristova vzkříšení. "Den Pána" se stal teprve později svátečním dnem a byl pak spojován s myšlenkou sabatu. "Den Pána" je tedy starší než nepracovní neděle. Tady musí-me znovu nově začínat. Co platilo pro první křesťany, platí i dnes: neděle je, shromažďují-li se křesťané k "Pánově hostině", k bohoslužbě. Mnozí myslí obráceně: protože má-me v neděli čas, můžeme také jít na mši... Přesně to je začátek konce křesťanské neděle! Nejde o to, jestli máme čas, nýbrž o to, že Kristus nás ve svůj den svolává jako farnost. I když by nebyla neděle volným dnem, musela by se farnost shro-mažďovat k eucharistické slavnosti. Neboť jen tam si připomínáme Kris-tovu lásku, slavíme-li jeho spásu přinášející utrpení, přijímáme-li je-ho pokyny ve slově Písma, modlíme--li se k Otcí v duchu a pravdě, sjed-nocujeme-li se s Kristem ve svaté hostině a čekáme-li plni touhy na jeho příchod ve slávě. Nedělní mše je "služba Pánu". V nedělní boho-službě nejde to, aby mi "to" něco při-neslo, nýbrž abychom my přinesli sebe - poslušně a připraveni nechat vejít Krista. Musíme Krista hledat tam, kde On nás chce potkat a ob-darovat svými dary. Proto se nespo-léhat na zbožný pocit, ale na posluš-nost volání Pána: "Vezměte a jezte z toho. Toto je mé Tělo. Stávejte se stále mým Tělem!"

Držme se tedy pevně tohoto: Není na libosti církve nebo jednotlivého křesťana, zda a kdy by chtěli slavit bohoslužbu nebo co dělat s nedělí. Neděle je odpovědí církve na to, co nám Pán učinil a stále nově činí. Kdo zůstává bohoslužbě v "den Páně" vzdálen, zůstává na to Kristu dlužný odpověď. Proto zaviněná neúčast na nedělní mši není maličností. Odděluje na trvalo od církve a tím od Pána samotného.

(Pokračování na str. 15)

(Pokračování ze str. 2)

Dodejme: Pravidelná účast na ne-dělní mši je mnohdy svízelná, neboť věrnost v návštěvě bohoslužby se nestává hned pochopitelnou tak, aby se dal zjistit její náboženský zisk. Ale kdo neděle co neděle slaví Eucharistií církve, přerůstá vlastní malé Já. Kdo se sjednocuje ve spo-lečné nadčasové modlitbě církve a kdo dovolí, aby od něj něco poža-dovala, ten pozná, jak se jeho život pozvolna mění a tříbí.

Kdo tak nově chápe neděli jako účast na Pánově hostině, objeví také možnost celou neděli přetvořit v "den Pána". Zásadně je třeba říci: neděle posvěcuje všechno, co nás přivádí blíže k Pánu a co nás jako členy farnosti a v rodinách přivádí blíže k sobě navzájem. Je třeba za-chovávat osvědčené formy posvě-cování neděle, ale za změněných podmínek by měly být vyzkoušeny i nové formy utváření křesťanské ne-děle.

Přirozeně platí: posvěcuj neděle pracovním klidem. Co můžeme udě-lat v domě a na dvoře pro sebe pro přátele a sousedy v sobotu, se nemá odložit nebo protáhnout do neděle. Jsi-li však v neděle vázán pracovní směnou, např. činnost v oblasti slu-žeb nebo péče o nemocné: nemělo by pak pro tebe platit přikázání o posvěcování neděle? Nemůžeš-li přes dobrou vůli spoluslavit mši sv. - co pak pro tebe dělá neděle "dnem Pána"? Mnozí pak mají zvláštní "ne-dělní modlitbu", která je spojuje s obcí v Božím domě. Jiní pak sami otevírají Písmo sv., aby v něm četli a s jeho pomocí se modlili. Také v nemocnici, na lůžku nemocného nebo v domově důchodců můžeš Pá-nu konkrétně a reálně přinášet své obětí dary, jak se to jinak děje ve formě znamení během mše sv. při přinášení darů. Nikdo by neměl říci: Pro mě je svěcení neděle nemožné. "Svěcením neděle" se míní: Tento den tě má přivést blíž ke Kristu - a vést tě k tomuto vědomí a tím hlouběji k sobě samému.

Volná sobota je také šancí už v předvečer neděle vést ke klidu. Ale prosím ne co možná nejplnější konzumací nočních televizních progra-mů! Na mnohých místech se znovu s oblibou zpívají společně nešpory nebo kompletář. Chtěl bych po-vzbudit k následujícím: člen rodiny předčítá v sobotu hned v návaznosti na večeři z misálku nedělní evange-lium. Každý by pak měl udělat ná-vrh, co by se o tomto evangeliu mo-hlo říct v kázání. Domnívám se, že pak s velkým zájmem budeme na-slouchat nedělnímu kázání.

Kdo má v neděle čas pro Boha, má podle zkušenosti i čas pro lidi kolem sebe. Tak má být neděle pro nás křesťany dnem setkání, rozho-voru, společné hry, odpočinku a ušlechtilých zájmů. V neděle je tře-ba také lehce odbourat mnohé, co se v týdnu nahromadilo hněvem a nedorozuměním. "Tvořit pokoj" - tady to začíná!

Především by pro nás neděle mě-la být slavností, oblečením počínaje, přes sváteční stůl až k způsobu, jak se navzájem setkáváme, přijímáme hosty nebo něco společně podniká-me. To platí i pro osamocené! Tré-ninkový úbor a pyžamo jsou nepřá-teli slavnostní nedělní nálady. Mám dojem, že křesťané, kteří vědomě slaví neděle, se nově stávají nositeli pravé kultury.

Zvláště mládež a žáky bych chtěl na tomto místě oslovit: Objevujte ne-děle jako den Vaší svobody. Nenech-te se všemi možnými nabídkami vol-ného času zapřáhnout tak, že už vů-bec nenajdete sami sebe.

Co podnikáte samostatně a sami utváříte, je cennější než to, co je Vám jen předepisováno. Všechno je Vaše, ale nenechte se ničím zotročit - vždyť patříte Pánu!

Vás všechny ale prosím: Dejte neděle, "dnu Pánovu", lesk, který jí náleží. Neboť tento den nám připo-míná to, z jakého pramene žijeme a co je naší skutečnou perspektivou.

MYŠLENKA NA NEDĚLI

Slavnost Zmrtvýchvstání Páně:

Je to - jako ve všech evangeliích - především vyprávění o prázdném hrobu. Židé si věčný život zpravidla nedovedli představit jinak než jako konkrétní vzkříšení lidského těla. Pro ně byl prázdný hrob podmínkou víry v Ježíšovo vzkříšení. To platilo zvláště v Jeruzalémě. Ti z nich, kdo naopak popírali Ježíšovo zmrtvých-vstání, tvrdili, že Ježíšovi učedníci - nebo jiní lidé - tělo ukradli z hrobu a odnesli někam jinam. Proti tomuto polemizují evangelia. Jan uvádí zvlá-ště pádný důkaz: lupiči by byli mrt-vé tělo buď odnesli, jak bylo, zabale-né do pláten, nebo by případně plát-na strhali, ale nebyli by je pečlivě skládali.

Nelze tedy pochybovat o tom, že Ježíš žije nějakým způsobem i hmot-ně.

Pavel srovnává pozemské tělo v jeho vztahu ke vzkříšenému tělu s nepatrným semenem, z kterého vzroste krásná květina nebo bohatý klas. Slovo "hmota" je zde obdobou, ne totožností ve vlastnostech.

Ale kde tedy vzkříšený Ježíš žije?

Na to nemůže nikdo přesně od-povědět. Je to oblast, která se vymy-ká zákonitosti našeho světa. Einstei-nova teorie relativity nám ukazuje konečnost našeho prostoru a času. Nemusí tedy být ani výlučný. To nám usnadňuje představu jiného, vyš-šího "světa", ve kterém žije Ježíš svým novým životem, kde je jeho matka, kde už snad jsou jeho jiní přátelé s duši i zduchovnělým tělem. Můžeme říci, že vzkříšený Ježíš je krystalizační jádro "nové země a no-vého nebe".

Proč se na začátku zdůrazňuje "první den v týdnu"?

Už v době vzniku Janova evange-lia bylo všeobecně rozšířeno slavit neděli jako křesťanský bohoslužeb-ný den, na rozdíl od židovské sobo-ty. Je to také jeden z dokladů o vše-obecném přesvědčení křesťanů 1. století, že Ježíš třetí den po smrti vstal z mrtvých - nebo že se třetí den poprvé jako živý zjevil.

Rád bych upozornil, jak se různé zprávy o prázdném hrobu a Ježíšově vzkříšení v podrobnostech navzájem liší, ale v podstatě shodují. Autoři nebyli domluveni, namnoze se ani navzájem neznali. Navazují na sou-běžné, ale ne totožné ústní nebo písemné prameny. To všechno jim v očích soudného čtenáře dodává tím větší hodnověrnost.

A platí to tím více, když si k to-mu přidáme svědectví apoštola Pa-vla, který sám viděl vzkříšeného Je-žíše a už v 50. letech dosvědčuje, že zná celou řadu těch, kdo se s ním setkali jako novým způsobem živým.

(Václav Svoboda, Pavel Skála ROZHOVORY)

ÚMYSLY AM: DUBEN 1994 - MISIJNÍ

Ať trvalé vylití Ducha svatého učiní jednotlivé církve na celém světě činitelkami misijní činnosti.

"Církev byla od Boha poslána k národům, aby byla "všeobecnou svátostí spásy" a proto usilovně hlá-sá z vlastní vnitřní nutnosti a z po-slušnosti rozkazu svého Zakladatele evangelium všem lidem" (Ad gentes: Úvod). "Církev je v tomto světě již svou podstatou misionářská, po-něvadž má svůj původ v misi čili po-slání Syna a v poslání Ducha sv. po-dle plánu Boha Otce."(ib.2).

Nejvíce diecézních kněží mají Itálie a Spojené státy. Téměř tisíc z nich poslali biskupové na pomoc církvím v Africe, Asii nebo Latinské Americe.

Itálie USA

1) Počet diecézí, které pomáhají v Af-ricе, Asii a Latinské Americe:

100 21

2) Počet diecézí, které tam posílají kněze: 168 93

3) Celkový počet diecézí: 227 186

4) Počet vyslaných kněží: 770 196

5) Celkový počet kněží v obou ze-mích: 38.409 38.802

Misionářská povolání byla tradič-ně známkou náboženského života. Církev různým řeholním kongrega-cím přidělovala misijní území. Po-zději přicházeli i misionáři, kteří ne-patřili k žádné kongregaci, ale chtěli pracovat v misiích. I jim byla svěřo-vána misijní území.

V poslední době církve, o které se dříve starali misionáři, mají již dost kněží a pastýřů ze svého prostředí. Ale stále je ještě mnoho místních církví, které nejsou schopné být so-běstačné a postarat se o své věřící a zároveň evangelizovat společnost, ve které žijí.

A právě tuto spolupráci svěřuje v dubnu Sv. Otec našim modlitbám. Plody těchto modliteb nebudou jen noví pracovníci, ale také nový duch, který pronikne smýšlení starých cír-kví, aby se otvíraly pro společenství s mladšími bratřími ve víře. Tak bu-dou i ony obdarovány. A bude sílit celé tělo církve.

ÚMYSLY AM: DUBEN 1994 - NÁRODNÍ

Aby kněží a laici nacházeli cesty ke vzájemné spolupráci a aby tato spolupráce - nesena vzájemnou důvěrou a pochopením - přispívala k šíření evangelia.

Když na II.Vatikánském koncilu vznikala konstituce o církvi (Lumen gentium) byla první redakce ostře kritizována. Jeden z koncilových Ot-ců ji nazval stanovy pro hnutí ko-stelníků a katechistů. Otcové kon-cilu žádali větší zdůraznění laikátu, laické spirituality, jeho poslání v církvi a ve světě. Laik stojí obvykle v protikladu k člověku, který patří do duchovního stavu a který je svě-cením z prostého lidu vyčleněn.

Není tomu tak dávno, co se laik definoval jako ten, kdo není ani kněz ani řeholníkem. Od 20.-30.let našeho stol. nastává obrát a II. Vatikánum hovoří o Božím lidu, o vše-obecném kněžství věřících a úloze církevního laikátu. Záměrně se vyhýbá přirovnání stáda a pastýřů. Starozákonní idea Božího lidu do-stala v Kristově evangeliu nové napl-nění a to, jak nás poučuje sněm, v rovině kristologické, sakramentální a eklesiologické. V Kristu tvoříme jedno tajemné tělo. Včlenění se děje křtem. Křest je pro laika završen biřmováním, které je svátostí du-chovní dospělosti, zvýšené odpověd-nosti a veřejné činnosti. Laik tedy není někdo, kdo je neznalý, vnější, cizí a žije světsky ve světě. A vzdělá-ní laiků není samoučel, ale konkret-ní potřeba a předpoklad laického apoštolátu. Laici nemají tedy jen nahrazovat scházející vysvěcené slu-žebníky církve, ale mají jejich práci doplňovat a prodlužovat. Nemají se stát nějakými neúplnými kleriky, když těch úplných není dostatek, ale mají být svědky a hlasateli evan-gelia způsobem, který je jim vlastní.

Z toho všeho vyplývá, že kněží i laici mají účast na Kristově po-slání. Apoštolové a jejich nástupci mají nejvyšší autoritu. V jednotě s nimi mají laici, mužové i ženy vnitřní společenství, společné dílo a poslání v církvi a skrze církve, to-tiž zdokonalování světa. V křesťan-ské poslušnosti Kristu a jím usta-novené autoritě mají laici kromě společného, i své vlastní poslání a účast na trojím Kristově úřadu: kněžském, učitelském a královském. "Všichni laici musí být před světem svědky zmrtychvstání a ži-vota Pána Ježíše a znamením živého Boha (LG 38). "Posvátný koncil, kte-rý snažně zapřísahá v Pánu všechny laiky, aby ochotně, velkoryse a od-hodlaně odpověděli na volání Krista, který je dnes se zvýšenou náleha-vostí zve a na pobízení Ducha svatého... Vždyť prostřednictvím tohoto posvátného sněmu sám Pán opětovaně zve všechny laiky, aby se s ním každým dnem důvěrněji spojovali ... a přidružili se k němu v jeho spasi-telném poslání" (Dekret o apoštolátu laiků čl.33). (Doporučení ke čtení: Věřoucná konstituce O církvi (LG) kap.IV. - Laici. Dekret O apoštolátu laiků - Apostolicam actuositatem.)

MOJE "ANO" CÍRKVI

Proč se cítím šťastný v církvi? Moje štěstí v církvi má své jméno: Miluji Krista a církve je zemí Kristo-vou. Když se účastním liturgie, když jdu ke sv.přijímání, když čtu krásný text církve, když procházím velkým shromážděním věřících, všude mně provázejí moje dvě lásky, které jsou pevně spojeny: Kristus, a ta, kterou založil, aby nás mohl dosáhnout.

Miluji bibli, a je to církve, která mně připravila tuto královskou hos-tinu. Otvírám svůj breviář. Církve mně umožnila vstoupit do své velké modlitby. Jdu v neděli na mši sva-tou. Bude to láskyplné setkání s církvi a s našimi bratry. Jakkpak neřící "ano" církvi?

Ale nikdy jsem neslyšel tolik kri-tiky na její slova a její vystupování. Ze všech stran. Zuřivě ostražití teo-logové, ženy, zklamané papežem, který jim sice projevuje úctu, ale brání v přístupu k zodpovědným funkcím, politici, vměšující se do zá-ležitostí církve jakmile biskup vy-jádří své stanovisko. Někteří mladí lidé, kteří nejsou schopni jít dále než říci své heslo: "Ježíš ano, církve ne" a jsou pak velmi překvapeni, když zjistí, že není možné milovat Krista bez jeho církve.

André Seve, z předmluvy ke knize "Oui á L'eglise "Ano církvi", Centu-rión, Paříž 1993

EVANGELIZACE - ALE JAKÁ?

Všichni jsme povoláni pracovat pro království Boží. Každý na svém místě. Dostáváme k tomu spoustu návodů a rad, prezentují se nám mnohé úspěšné návody. Některé jsou chváleny, jiné posměšně odmítá-ny. O takových, které nepůsobily masově, ale spíše duchovně, se moc nedovídáme. Jako např. o případu jednoho našeho, státní policií sledo-vaného kapucína, z jehož "dílny" vyšli 3 vynikající kněží a 5 řádových sester.

Jsme však svědky i lidského a křesťanského selhání některých dříve velmi aktivních a úspěšných li-dí. Vydali se na cestu za Kristem po vodní hladině, ale časem zapomněli, čím síla je nese. To jsou ztracené ov-ce,

penízky či perly nesmírné ceny, po kterých touží a které hledá Kris-tus, zatímco my se mnohdy za nimi díváme nechápavě, lítostivě či do-konce s opovržením. Zač v tomto případě stojíme my?

Vůbec, začíná ve mně klíčit pocit, že v naše úsilí o novou evange-lizaci něco chybí. Vlastně ani ne chy-bí, jen to nechápeme jako nezbytnou ústřední sílu, zdroj energie a cen-trum problému. Příliš se v něm zdů-razňuje naše doba, naše plány, dílo, úsilí, naše stavba chrámu, naše problémy, náš životní styl. Příliš se soustředujeme na jednotlivé hříchy, hlavně na ty, které nás z nějakého důvodu více dráždí. Příliš moderně analyzujeme své zevní podmínky a málo dbáme na vnitřní, nezjevný stav každého jednotlivce: na jeho opravdovost, víru, naději a lásku - na jeho otevřenost a spojení s Bo-hem. Vyjádřeno filozoficko-eticky: Snadno sklouzáváme do úsilí a jed-nání, které samo se nám stává cí-lem. Ale etická hodnota našeho jed-nání roste s hodnotou jeho cíle. **"Malý je ten, kdo má jen malý cíl"** - říká básník. Křesťan však musí mít vždy ten nejvyšší, absolutní cíl.

Copak křesťané v Korintu neměli jiné podmínky než křesťané ve Fili-pách? Copak Židé nežili a nemysleli jinak než Římané? I svatý Pavel hlá-sal evangelium někde potají a jinde na náměstí. Jinak Židům, jinak Ří-manům.

Jistě: Kristus i apoštolové mluvili podle okolností pokaždé jinak - ale vždy stejně! Stále novým a novým způsobem hlásali tutéž neměnnou radostnou zvěst. Kázáním, prací, ži-votem, modlitbou i mučednickou smrtí. A po nich nespočetné množ-ství svatých, lidí známých i nezná-mých.

Svatému Janu Klementu Maria Hofbauerovi se připsuje výrok, že "evangelium musí být hlášáno no-vým způsobem." Nevím, zda to kdy řekl, a hlavně nevím, kdy to řekl. Zda v první etapě svého odporu proti josefínskému volnomyšlenkářskému osvícenství, když je chtěl přemoci konstruktivními plány a zarputilou, neúnavnou horlivostí, budováním si-rotčinců, gymnazií, tiskáren, far-ností a klášterů, nebo zda to bylo až po dvaceti letech, po pádu všech je-ho nadšených plánů, kdy jako by Bohu určoval formu, způsob jakým má být oslaven a nutil Ho, aby mu sloužil a pomáhal. Kdy, v dobré víře a v dobrém úmyslu prosazoval a chtěl dosáhnout (za pomoci Boží) Božské cíle lidskými cestami.

Augustin Purm ve svém krátkém duchovním životopise tohoto světce to vyjádřil takto: *"V prvé-m roce závě-rečného pobytu ve Vídni uvrhl Kle-ment Hofbauer ve světce, protože po-chopil, co to znamená být přemožen Bohem. Od té doby stal se služební-kem, který si nic nevybírál a jde jed-noduše tam, kam mu Pán ukazuje, a nenutí ho, aby naopak klopytal za jeho ušlechtilými akcemi a žehnal mu je. Teprve zde, ve vnitřní bídě, která doprovází životní prohru, stal se Klement mužem Božím.... Nemohl dojít k tomuto obrácení jinak než tím, že učinil vše, ano i nemožné, pro svůj plán. Musil se probíjet až k této vítězné a svobodu otvírající prohře."*

Konvertita G.K.Chesterton to krásně vyjádřil v paradoxu o sloupu: *Chceš-li mít starý bílý sloup, musíš mít nový bílý sloup. Musíš jej totiž neustále natírat, protože jinak bys měl starý šedý sloup.*

Nebyla výzva sv. Klementa Hof-bauera jen výzvou k očištění slou-pu? Protože Kristův sloup má tu já-savou bělost a jiskřivé světlo v sobě, a když našimi hříchy na povrchu zešedne, žádný výtvar lidského moz-ku a lidské ruky jej není schopen obnovit. Nepomůže žádný Vizír ani Ariel, Nový Jar ani Weisser Riese. Přesto však k obnově jasu jeho království v nás je nezbytně třeba lidského mozku, rukou a hlavně srdce. Člověka.

Kdyby Bůh chtěl bezpodmínečně uctívání, stvořil by tělesně ještě do-konalejší živočichy a nepokračoval by ve zkvalitňování vědomí a duše. Nestvořil by člověka, jemuž jediné-mu dal možnost vybrat si mezi zemí a nebem, mezi sebou a Ním. Bohu však nestačí otrocká služba stvoře-ní, On chce svobodnou službu svo-bodného tvora, kterého svobodně stvořil ke svému obrazu.

Každý z nás si musí uvědomit, že Bůh se nespokojí s vlažným odříká-váním Otčenáše ani s přidělením úlohy přísluhovače, ale že si žádá nás celé. Abychom dávali to, co je císařovo (pozemské a sekundární) zemi, a co je Božího (všechno) Bohu.

Tohle je asi to, co mi dnes v těch mnohých vyspekulovaných a od-borně vypulírovaných plánech evan-gelizace chybí. To živé, nezprostřed-kované slovo Kristova kněze: "Za-jedme na hlubinu!" Zcentrujme své plány, život, snahy a úsilí tak, aby jejich střed byl totožný se středem vesmíru a Života, s Tím, který je ne-konečným, dobrotivým a milosrd-ným Dárcem. Staňme se dělníky a ne staviteli, šířiteli Slova a ne jeho výrobci, obrazem Pána a ne "pány."

Dnešní svět nepotřebuje akade-micky vybroušenou teologii, dnešní lidé potřebují Boha. Dnešní člověk touží mnohem více, než kdykoliv předtím člověk toužil, po teple, bez-pečí a jistotě. Je bezradný v přílivu lákadel probouzejících žádostivost, bezmocný v přílivu pýchy živé ne-ustálou záplavou nezvládnutelných informací. Je mu zima bez rodiny, uprostřed množství stejně vykořeně-ných lidí.

V Ježíšově době žili Židé zbaveni svobody mocnější menšinou. Dnes žijí lidé zbavování svobody anonym-ním množstvím studeného, valícího se davu. Ohlušování falešnými hesly ctitelů Lucifera o novém myšlení a novém věku, neurčitě cítí prázdná srdce vůdců i svá. Cítí se ohroženi vykořeněním morálky, která se z do-pravního prostředku stala ztrátou cíle zabijákem.

Dnešní lidé potřebují Boha. Učit je nové morálce bez přijetí Boha je předem odsouzeno k záni-ku. Jistě se dá jet i s děravou nádr-ží, přiliváme-li do ní neustále pali-vo. Ale jak dlouho to vydržíme? Jen nekonečná Lásky jim může nejen nabízet, ale hlavně dávat sebe ve ví-ře a naději. Oni sami, každý z nás za sebe, musíme zmáčnout kliku, která je na naší straně dveří.

Dr. Jaroslav Debef

NOVÁ ENCYKLIKA JEŠTĚ LETOS?

Podle vyjádření kuriálního kardi-nála Alfonsa Trujilla by Sv.Otec Jan Pavel II. rád zveřejnil ještě letos en-cykliku věnovanou ochraně života. Jak kardinál uvedl, v dokumentu by měly být ostrými slovy odsouzeny potraty,

eutanazie a prenatální dia-gnostika, pokud je jejím záměrem usmrcení defektního plodu. Tuto zprávu oznámil Vatikánský rozhlas.

KNĚZ NENÍ POUHÝ MANAŽER

Biskup německé diecéze Rotten-burg-Stuttgart mons.Walter Kasper varoval v nedávném prohlášení před chápáním kněze jako "pouhého funk-cionáře kultu a pastoračního ma-nažera". Poukázal na zcela rozdílné stanovisko Druhého vatikánského koncilu, který hovoří o "jednotě svě-cení a pastýřského úřadu". Knězi náleží plná moc vedení společenství, laikové se na ni mohou pouze podí-let v případě potřeby a na základě pověření. Biskup Kasper zároveň ale připomíná, že vedení společenství knězem se má dít na základě part-nerství a dialogu.

KNA

NA OBRANU NÁBOŽENSKÉ SVOBODY

Na 50. zasedání Komise lidských práv OSN vystoupil také delegát Svatého stolce arcibiskup Paul Fou-ad Tabet. Řekl mimo jiné, že nikdo, komu záleží na dobru člověka, ne-může pominout náboženský rozměr jeho existence. Rozhodně odmítl tvr-zení, že náboženství je zdrojem diskriminace a netolerance. Nábo-ženská víra podle slov arcibiskupa Tabeta umožňuje člověku nalézt smysl života a zároveň poskytuje přístup k etickým hodnotám, které jsou stimulem k nejšlechtnějšímu jednání. Tabet dále upozornil na dvě nebezpečí. První je vnučováním jed-noho náboženství všem občanům dané země, druhé postoj státu k náboženství jako ke škodlivé věci.

L'OSSERVATORE V SEDMI JAZYCÍCH

Novým šéfredaktorem oficiálního vatikánského deníku L'Osservatore Romano se stal 45-letý Antonio Chila. Je odborníkem především na africkou problematiku. Polský týde-ník Gsc niedzielny při té příležitosti upozorňuje, že L'Osservatore vy-chází už 134 let, v současnosti v sedmi jazycích: italsky, anglicky, francouzsky španělsky, portugalsky, německy a polsky.

KRIZE RODINY V BRAZÍLI

Z iniciativy Sv.Otce zahájili bra-zilští biskupové tzv.Kampaň bra-trství, která je v této zemi pořádána každoročně v postě, listem na téma krize rodiny. V Brazílii navzdory stá-lému vzrůstu populace klesá počet uzavíraných manželství. V roce 1981 uzavřelo manželství 933 tisíc párů, v roce 1990 však jenom 777 tisíc. Manželství a rodina se stanou v le-tošním roce ústředním a nejdůle-žitějším bodem pastorace, uvádějí brazilští biskupové.

KATECHISMUS SLOVENSKY

Už desátou verzí slovenského překladu nového Katechismu kato-lické církve se zabývá vatikánská komise. Počítá se, že Katechismus bude na Slovensku vytištěn v ná-kladu 30 000 exemplářů. Slovenská biskupská konference též informo-vala, že pokračují jednání o uzavření konkordátu mezi Slovenskou repu-blikou a Svatým stolcem.

Pravá věda odkrývá Boha, a to tím větší měrou, čím větší dělá pokroky. Jako by Bůh čekal za každými dveřmi, které věda otvírá.

Papež Pius XII. (1876-1965)

ZELENÝ ČTVRTEK

Obecný lid v kaši materialismu jaksi otupěl a zhrubnul. Tytam jsou písňe, které venkované kdysi pěli při polní práci. Teď uslyšíš jen rachot těžkých zemědělských strojů a řev tranzistorů. Občané už nevysedávají někde pod stromem s knížkou nebo v sousedské besedě. Na střechách se ježí antény a v bytech se pěstuje bačkorová televizní kultura. Tvůrčí činnost se stáhla do zájmových kroužků a skupin. Všeobecně odu-mírá cit pro poezii, krásu slova i hudbu.

Je však instituce, kde krása, ve-lebnost a poezie se stává nezbytnou součástí vznešeného rituálu. Toto věkovité bohatství má katolická cír-kev v liturgii, tedy v obřadech ke cti Boha, při nichž se posvěcují přítom-ní věřící.

Člověk, upachtěný z materializ-mu, cítí se osvobozen od hluku a propagandy a dostává se konečně do bezprostředního působení poezie na smysly i na duši. Kostely a kaple už svou architekturou se liší od světských staveb. Vnitřní výzdoba bývá umělecky sladěna s ideou stav-by, a pak to léčivé ticho! Bohoslužba sama je krása a pravda, která i ne-věřícího, otupělého fádností světské kultury, musí uvést do pocitu, že se zde odehrává něco jakoby z jiného světa. Nikde jinde se nepěstuje poe-zie slova i hudby tak často jako při liturgii.

V paměti mi utkvěl zážitek umý-vání nohou na Zelený čtvrtek. To bylo ještě za pokojných časů před válkou. U nás v klášterním kostele, který je zářivou perlou mezi chrámy, konaly se obřady dopoledne, jak to bylo všude před liturgickou obno-vou. K oltáři nás pochodoval celý šik ministrantů, za námi asistence kně-ží, a na konci sám opat s mitrou na své hlavě a pádloval si to s berlou po mramorové dlažbě k oltáři.

Po slavné mši, která byla latin-ská, doprovázená sborem na kůru a trvala nám klukům nekonečně dlouho, přišla odměna. Směli jsme asistovat při obřadu mytí nohou dvanácti starců. Ve starobylé kapli svaté Anny sedělo na lavici dvanáct chudáků nebo žebráků. Pro ty dědy to byl jediný den v roce, kdy se cítili povýšení z bídy a špíny špelunků, kde bydleli. Byli vyholeni, v košilích čistě vypraných a v obleku třeba nuzném, ale vykartáčovaném. Mož-ná, že si ten šat někdo z nich musel vypůjčit. Lidská srdce nebyla ten-krát tak okoralá a lhostejná jako teď. Ještě materialismus neudusil sluš-nost a štedrost. Ta kaple měla pro naše dětství přitažlivost třinácté komnaty z pohádky. Oltář s unikát-ní sochou svaté Anny Samatřetí nás ohromoval. Strop i stěny - to byla malířská starobylá báseň, jejíž pů-sobení v nás vyvolávalo jakési mra-zení. Nechte být, pravé umění musí takhle člověkem zatřást. Tempera-tura byla v téhle svatyni ještě zimní. Dědové, když si stahovali boty a po-nožky, klepali se zimou. Naštěstí pan opat nenechal je dlouho čekat s tou obnaženou nohou.

Hned po pontifikální mši šel s námi do kaple. Vedle něho kráčeli dva novici řádu jako asistence. My jsme nesli velký tepaný a postříbře-ný tác, konvičku stejné podoby s vlažnou vodou a utěrku. Pan opat přišel před sedícího dědu, přivítivě se na něho podíval a poklekl před ním na obě kolena. Jeden novic vzal od nás ten tác, podložil pod nataže-nou nohu starce, nalil na ni trochu vody a druhý novic to místo osušil utěrkou. Nakonec pan opat nohu políbil. Nohy byly sice umyté, nehty měl někdo neostříhané, ale pan opat pokorně a bez štítivosti klekal a líbal ostošest. Pro starého kněze to neby-la maličkost, leč on za pomoci asis-tentů vstával a klekal bez nejmenší nevole. Tohle byla poezie, o níž svět nemá páru. Byla to krása i půvab, byla to elegance pohybů, byla to skutečná pokora a láska k bližnímu, k těm odstrčeným a pohrdaným. tak to chtěl Kristus, když při Poslední večeři totěž učinil svým služební-kům, nevyjímaje odporného zrádce, a tím učil svět sklánět se ke všem bez rozdílu, i k nepříteli. Ten svět bez Boha a bez lásky se štítí bídy a nemoci, uzavřel se do trezoru pý-chy a do ledničky bezcitnosti. Má, co chtěl: život fádni a nudný, brrr, až to člověka mrazí z takové studenosti a prázdnoty.

Po obřadu mytí nohou vrátili jsme se v průvodu do sakristie. Svlékli jsme ze sebe v rychlosti mi-nistrantský oděv, abychom byli u dalšího dějství. Viděli jsme, jak novic, dědy již obuté, vede chodbou do hovorny vyhřáté kachlovými kamny. Dvanáct napodobitelů apoš-tolů uvelebilo se okolo prostřeného stolu. Nyní se dědové chvěli už ne zimou, ale nedočkavostí. Lahodná vůně z kuchyně nesla k nim avizo, že je čeká slavná hostina. Nejdřív byla přinesena na stůl mísa rybí po-lévky. Potom velká mísa sladké kru-pičné kaše, sypané silnou vrstvou strouhaného perníku, politá rozpuš-těným medem a máslem. Taková nádherná kaše naladila chudáky na další chod. Byla to další mísa, ten-tokrát smažených řízků z kapra a krajíce bílého domácího chleba. Složení této hostiny, zavedené ve středověku na hradě v Jindřichově Hradci pro pohoštění chudiny, za-chovávalo se jako tradice i v našem klášteře. Dědové lahodnou krmí za-píjeli čajem s punčem. Účastníkům hostiny hořely scvrklé tváře a žhnu-ly zapadlé oči. My kluci jsme pomá-hali nosit na stůl a sklízet nádobí, proto jsem si všechno tak dobře za-pamatoval. Možná, že jsme jim tro-chu záviděli. O odměnu jsme nepřiš-li. Přimo v kuchyni nás čekala elip-sovitá mísa té nádherné kaše a na krajici chleba rybí řízek. Sotva jsme se nasýtli, běželi jsme do hovorny dojídat co tam zbylo. Dědové šli do-mů s výslužkou, aby měli dobrou večeři.

Nejdříve bylo dvanáct chudých mužů v kostele na mši a u stolu Pá-ně, potom se jim dostalo navíc cti umytí a políbení nohou a nakonec vydatného pohoštění. To je pořadník živé farnosti. Nejprve svěcení neděle účastí na bohoslužbě a potom neděl-ní oběd. Naše maminka říkala se: Jaká neděle, takový celý týden, ta-kový i život a jeho poslední hodina.

J. O.

VELKOPÁTEČNÍ ADORACE

Dvě generace nepoznaly život na venkově, dokud tam žili rolníci ještě svobodně a nebyli ujařmeni státní diktaturou. Je na nás pamětnících, abychom oprašovali zašlé obrazy a jejich krásu ukázali současníkům.

Velký pátek býval nejenom dnem přísného postu, ale i neobyčejného ticha. Postu jsme se solidárně zú-částnili s dospělými i my děti a o ně-jakých výjimekách jsme nechtěli ani slyšet. Prostě snídaně a obě svačiny pro nás ten den odpadly. Ticho, kte-ré všeobecně vládlo, bylo výsledkem nepsané dohody mezi vesničany. Do polí

se na Velký pátek nejezdilo, dřív se neštípalo, v kovárnách se nekovalo a v dílnách se žádný hluk nedělal. Byl to den klidu, který se zachovával ve slušném domě, kde ležela nemocná nebo mrtvá.

Všimněme si z mnoha obrázků pouze dvou. Pamětníci vědí, že se velkopáteční liturgie konala dopoledne a trvala hezky dlouho. V nevyhrátém kostele to nikomu nevadilo. Ještě nebyl věřící lid zchoulostivělý a mysl přítomných nebyla ještě rozptýlována špinavými dojmy z televize, protože tahle vymoženost byla teprve ve stavu vývoje. Věřící, zvyklí namáhavé práci v přírodě pozorně sledovali obřady, pro ně to byly zbožné scény, které hluboce prožívali. Na závěr obřadů byla v průvodu pod baldachýnem odnesena Svátost oltářní v monstranci, zahalené průsvitným závojem, do květinami ozdobené a svícemi ozářené Božího hrobu.

Jako nyní se koná obřad uctívání svatého kříže, konalo se i tenkrát slavné odhalování a potom uctívání kříže věřícími. Po skončení liturgie byl tento kříž odnesen k vedlejšímu oltáři nebo do boční kaple, položen na aksamitové polštářky a tak bylo umožněno farníkům celodenní uctívání. Troulili se až do večera, aby políbili svatý kříž a na kolenou vykonali adoraci v Božím hrobě.

Nevim, proč bych si měl něco vymýšlet nebo hledat rodinu, o níž bych psal, když se mi nabízí vzpomínky z domova. Jít společně líbat kříž, to byla pro nás velkopáteční událost, na kterou se třásl i ten malý špunt. Ustrojili jsme se do nedělních šatů a vykročili z domova. Okolo poledne býval chrám téměř prázdný. Jenom ministranti drželi stráž u Božího hrobu. Ta služba byla rozdělena po hodinách a my jsme se až do večera střídali.

Dnes by obyčej líbání svatého kříže byl odmítnut z důvodů hygienických. Nepamatuji se, že by se někdo od druhého nakazil. Lidé byli asi odolnější a žili ještě ve zdravější přírodě. Tož po vzdání úcty Kristu svátostnému, šli jsme do kaple ke kříži. Prvně klekl na obě kolena taťka, sklonil se a políbil ruce, nohy i bok Ukřižovaného. Potom jsme podle stáří následovali otce a činili to též. Ti nejmenší naše úkony bedlivě sledovali. Konečně přišla řada i na ně. Ten malý nemotorný křesťan dřepel na kolena a snažil se políbit nebo spíš poslintat rány Páně. Domníváte se, že tyhle úkony vyvětrají dětem z hlavy? Naopak. Zůstávají vryty na celý život. Z toho plyne poučení, aby rodiče už své děti, pokud vydrží zůstat v tichosti, brali s sebou na bohoslužby a ukázali jim příklad uctivého postoje, pokleknutí nebo pokřižování se. Poblíž na oltářním stupni byla pokladnička. Co se ušetřilo postem, mohlo se darovat na chudé. Bylo výsadou těch nejmenších, že oni vložili minci do kašičky.

Na Velký pátek přicházel s železnou pravidelností k Božímu hrobu farník, který o kostel celý rok nezavádil. My kluci jsme mu říkali pan Kašpar. Byl to kupec a prodáváč koňů a dobytka. Stávalo se, když udělal dobrý obchod, šel to do městečka oslavit. Byl v povznesené náladě a zpíval. Jakmile to zachytily naše klukovské uši, sběhli jsme se do houfu, pana Kašpara jsme obklopili, sborově pozdravili a on, když to viděl, zvolal: "Kluci, zvu vás všechny na banket." Věděli jsme, že bude, a kdyby si měl na něj vypůjčit. U pekaře koupil koš rohlíků a v hostinci poručil každému horký párek a li-monádu. Mnohokrát jsme se jeho zásluhou zadarmo nasytili.

A tento zvláštní muž vstoupil na Velký pátek do chrámu asi jako tam vešel publikán neboli celník v Jeruzalémě. Býval vždy v černém svátečním obleku, v bílé košili, černé kravatě, hladce oholen a s vlasy přičesnutými na pěšinku. Šel přece na audienci k Nejvyššímu v den, kdy byl Král ukřižován a pohřben. Nejprve Kašpar líbal kříž a potom u Božího hrobu položil na dlažbu bílý složený kapesník a poklekl na levé koleno. Sepnuté, upracované ruce složil na pravé koleno a tak setrval půl hodiny i déle. Víme to, protože při strážích před Nejsvětější svátostí jsme slyšeli jeho typické funění a věděli jsme najisto, že štedrý ho stílel kluků a nyní velkopáteční adorátor, je tu. Pokud si pamatují, nevynechal nikdy tuto svoji soukromou pobožnost. Jistě doufal, že i je mu řekne Ježíš jako lotrovi po pravici: Ještě dnes budeš se mnou v ráji. Později mi psali z domova, že pan Kašpar zemřel zaopatřený svátostmi a kněz řekl nad jeho hrobem: Náš zemřelý bude na věky velebit Boží milosrdenství.

Modernismus, který v různém nenápadném převleku vkrádá se do společenství věřících, zlehčuje a oslabuje opravdovost, s jakou bychom měli sledovat a prožívat eu-charistickou bohoslužbu a obřady liturgického roku. Nedejme se! Světácký duch ukazuje pouze atrapy a jimi kouzlí vábný ale falešný svět. Svatý týden nám pokaždé otvírá děje našeho vykoupení. Hořce plačící apoštol Petr i kající lotr byli odměněni odpuštěním. Lhostejní diváci a zatvrzelí nepřátelé zůstali dál v hříchu. V postoji k Ukřižovanému a Vzkříšenému se pozná, kdo je kdo. V ohlušujícím opakování slov transformace nebo restituce bychom měli myslet především na své vnitřní obrácení a posvěcení v Kristu, našem Pánu.

J. O.

PIETA

V největším světovém chrámu San Pietro ve Vatikáně, je v kapli Santa Maria delle Fabre socha z nejvzácnějších - Michelangelova Pieta.

Práce na sousoší postavila Michelangelo před úkol spojit horizontální tělo Kristovo s vertikální postavou Panny Marie. Úkol to nebyl nový, neboť jej před Michelanželem řešilo mnoho gotických mistrů. Nový byl způsob, jakým Michelangelo dosáhl harmonie mezi oběma základními směry, jak dokonale spojil všechny linie, probíhající kompozicí, jak ne násilně položil nahé tělo Kristovo do bohatě řasného pláště Mariina a v jak omezeném prostoru dovedl zcela jasně a přehledně rozvinout velké bohatství plastických forem.

Mramorová socha Piety vynesla Michelangelovi nesmírnou slávu. Někteří umělci říkali, že Madonu udělal příliš mladou, ale Michelangelo odvětil, že u panenských bytostí, které jsou bez poskvrny, zůstává výraz obličej dlouho neporušen, zatímco u trpících, jako třeba u Krista, je to mu naopak! Svěžest a květ mládí se u Panny Marie uchoval nejen přirozeným způsobem, ale také s přispěním Božím, aby bylo světu ukázano trvalé

panenství a čistota Mat-ky. U Syna toho nebylo třeba, jestli-že mělo být ukázáno, že Syn Boží na sebe přijal lidskou podobu a že pod-léhal kromě hříchu všemu, čemu je vystaven obyčejný člověk.

V obličejí Mariině nenalzáme zkřivené rysy a drásající bolest. Pou-ze skloněná hlava a mírné gesto le-vice vyjadřuje smutek. V obličejí ukřižovaného není stop smrtelného zápasu. Celou hloubku utrpení na-značuje pouze pokleslá hlava a zdr-ženlivý pohyb pravé paže.

Mrtvé tělo Kristovo je vypraco-váno s neobyčejnou naturalistickou věrností. Ve tváři Krista se zračí tak něžný výraz, a spojení paží, těla a nohou i propracování svalů, tepen a žil se vyznačuje takovým soula-dem, že divák jenom žasne, jak mohla ruka umělce provést něco tak božsky zázračného, když vnučila ka-meni, který byl původně bez jakého-koliv tvaru, tak dokonalou podobu.

Vroucí láska a nezměrná náma-ha, které do díla vložil, přiměla na-konec Michelangela k tomu, že se na stuze, kterou má Madona přes prsa, uvedl jménem, což už potom na žádné jiné práci neudělal.

Sousoší je výrazem Michelange-lova hlubokého křesťanského citění.

Petr Pravda

Neváhám říci, že o existenci Boha jsem přesvědčenější než o naší přítomnosti v této míst-nosti. Žádné lidské dílo, jakkoli velké, nebude mít úspěch, jes-tliže nemá jasný náboženský podklad.

Mahatmá Gándhí
(1869-1948)
indický myslitel

PANE, VIDĚL JSEM ČLOVĚKA, JAK SE MODLÍ

Nebylo mi víc, jak 6-7 let. Jedno-ho rána jsem se probudil, ve světni-ci svítilo světlo a v peci plápolal oheň. Chtěl jsem zavolat maminku, ale uviděl jsem ji, jak v koutku klečí a její pohled byl směřován na kříž. Neodvážil jsem se na ni zavolat. Ne-věděla, že ji pozoruji. Pak jsem ulehl a znovu usnul. Nikdy jsem se svou maminkou o tom nemluvil, ani jsem dál na to nemyslel. Později se mi ale tento zážitek vynořil, maminka je 25 let mrtvá, a já ji vidím právě v té vzpomínce, jak klečí toho rána před křížem a modlí se.

Pane, rád bych s Tebou o tom zážitku mluvil, neboť, dívám-li se zpátky, musím poděkovat, že jsi se tenkrát lehce dotkl mé duše. Nic nám totiž neukáže Tvou blízkost ja-ko člověk, který je zcela ponořen v modlitbu. Matka mě tenkrát na-učila - víc než slovy, co to znamená modlit se. Přesvědčila mě, že věří to-mu, co nás děti učí, dělá to, co po nás dětech vyžaduje. Ona obrátila můj pohled na kříž, a já jsem stří-davě hleděl na ni a na Ukřižované-ho.

Nevím, co se má matka tenkrát modlila, ale vím, že v té době to mě-la velice těžké. Otec byl na frontě a doma jsme měli málo jídla. A já věřím, že si tímto pohledem na kříž přinášela sílu, aby mohla nést svůj kříž v přesvědčení, že ji na této ces-tě nenechá jít samou. Ona musela dostat sílu, protože zase plnila své povinnosti, nám dětem přinášela ra-dost, aniž jsme pozorovali, jak těžký kříž nese.

Možná, že mi svou tichou mod-litbou před křížem jednou provždy vtiskla do srdce: Kdo najde kříž, ten najde Tebe, neboť, kde je kříž, tam jsi i Ty. Pane, dovol, abych Ti za to poděkoval.

Když jsme jako malí studenti přicházeli ráno z chlapeckého semi-náře, abychom se v kapli zúčastnili mše svaté, obyčejně již tam klečel starší kněz, profesor latiny a řečti-ny. My jsme věděli, že vstává denně již ve 4 hodiny, pak slouží mši sva-tou a velice dlouho se pak v lavici modlí. Když první studenti přichá-zeli do kaple - odcházel. I tento ob-raz se mi vryl nesmazatelně do mé duše. Tito velcí kněží, zcela ponoře-ni v modlitbu s hluboce skloněnou hlavou, která byla pokryta šedina-mi. Toto se mi stalo symbolem po-korné modlitby.

Je možné, že zde uvádím své osobní myšlenky a zkušenosti, když toto říkám. Ale uvažuji, i oni byli mladí, a jako mladí lidé a mladí kně-ží měli své přesvědčení, že všechno vědí a všechno mohou. Proč by jinak tak dlouho museli studovat, když by nenašli vyřešení každého problému a na každou otázku nevěděli odpo-věď. Ale jednoho dne narazí na urči-tou hranici, kde začíná tajemství.

Tajemství víry

Jsou tajemství, kterým nerozu-míme, ale věříme jim, protože jsi nás to učil, to jsem si ze školy ještě pa-matoval. Všechna tajemství mi při-padala jasná, na všechno jsem znal odpověď, a přitom jsem neměl tuše-ní, jak mohou být hluboká!

Až jsem potkal nevěřícího člo-vě-ka, a pokusil se pohlížet jeho očima na to, v co věřím já. A najednou mi má víra nepřipadala tak samozřej-má. Cítil jsem, jak se mi tajně smě-je. A když jsem zkoušel s těmito lid-mi mluvit o Zvěstování - vzkříšení z mrtvých, životě po smrti, mši sv. a Svátosti oltářní, abych jim tajem-ství vysvětlil, viděl

jsem, že je to nemožné. Stykem s nevěřícími jsem svou víru neztratil, ale pochopil jsem, jak vysoko převyšují pravdy naší víry náš lidský rozum.

Tajemství utrpení

Jel jsem vlakem a jedna dáma se mnou navázala náboženský rozhovor. Nakonec řekla: Jednomu ale nerozumím: *"Jak může Bůh ve válce nechat trpět tolik nevinných lidí a dětí?"*

Vysvětloval jsem, že každé utrpení ve světě má kořen v hříchu, že utrpení nejde na konto Boha, ale na konto člověka, a teprve na věčnosti se všechny křivdy a bolesti vyrovnají. Tato jednoduchá a jasná odpověď dámu tak překvapila, že najednou byl náš náboženský rozhovor u konce a ona začala mluvit o počasí. Když jsem pak ale doma o rozhovoru ve vlaku přemýšlel, byl jsem velice nespokojen. Měl jsem pocit lehkého vítězství, protože odpověď byla správná, ale byl tím problém utrpení ve světě vyřešen? Nebylo by upřímnější, kdybych sám přiznal, že tomu nerozumím? Víím z vlastní zkušenosti, že mi tyto důvody v hodinách vlastního utrpení sotva co pomohly. Nevysvětlily mi mé vlastní utrpení, a nenabízejí také poslední vysvětlení pro utrpení vůbec. V utrpení je skryto tajemství, které se nedá vysvětlit, před kterým se jednoduše musíme sklonit.

Tajemství Tvé lásky

Že mě miluješ, to jsem pochopil, ale že miluješ také zloděje, vrahy, ty kteří ničí manželství, a že jsi za ně zemřel, za ty všechny, kteří Tě dnes nenávidí, to jsem nějak nepochopil.

Rozdíl mezi mnou a jimi není zdaleka tak veliký, jak jsem si dříve myslel. Sv. Terezie od Ježíška říká, že je to stejné milosrdenství, jestli někomu hřích odpustíš, anebo někoho od hříchu ochráníš. Jen to, že nás miluješ, zůstává tajemstvím Tvé lásky. A všechna tajemství, na která dříve nebo později v životě narazíme, ústí v jednom velikém tajemství, že Ty sám jsi veliký, nekonečný a milosrdný Bůh. Protože Ti nerozumíme, nemůžeme pochopit tajemství naší víry, nerozumíme Tvé lásce, nerozumíme Cestě, kterou nás vedeš, nerozumíme utrpení, které na nás přichází. Člověk si myslel, jak je to všechno jednoduché: Když se pomůžeme, tak nás vyslyšíš, když jsme v nouzi, tak nám pomůžeš. A někteří dokonce dopředu vědí, co musíš v určité situaci udělat, co dopustit můžeš a co ne!

Až jednoho dne nedostaneme na naše modlitby žádnou odpověď, a Ty nás vedeš cestami, kterým vůbec nerozumíme, jsme zmateni. Mluvíme-li k Tobě, není žádné echo, je tiicho. Stojíme před Tajemstvím. Naše otázky, nářky, výčitky nemají žádný smysl. Žádný lidský rozum nepochopí Tvou lásku, Tvou spravedlnost, Tvou cestu. Pak nezbývá, než udělat to, co jsem viděl u onoho staršího kněze, a co jsem tenkrát nepochopil - v pokore mlčet a sklonit hlavu.

Svého času jsem si všiml v mé skupině mladých asi 16ti leté dívky, která se před Svatostánkem vroucně modlila, oči ze Svatostánku ne-spustila. Byla jinak velice veselá, ale nyní byla v jejím výrazu zvláštní vážnost, s jakou se v tomto věku málokdy setkáme. Později vstoupila do kláštera.

Tu jsem pochopil, v čem spočívá můj kněžský úděl, vést lidi k Tobě a pak Ti je přenechat.

A vzpomínka na ty tři modlíci se lidi se pro mě stala trýznivou otázkou. Nestává se často, že právě ti ostatní berou má slova vážněji, a dospívají tak k větší víře a lásce než já sám?

Není to vlastně to, co se nám kněžím nejvíce předhazuje, že nebereme naše vlastní slova tak vážně, neboť jinak bychom museli úplně jinak žít? Pane, nechci se omlouvat. Chci jenom říci, že jsme i přes naše svěcení zůstali slabými lidmi, že všechna naše slova, chování, pokleknutí ukazují, jak jsme s Tebou spojeni. Ano, Pane, víím, že jsme slabí a náš vliv je velký. Víím také, že tak žít, jak chceš Ty a jakými nás chceš mít, se daří snad jenom svět-cům.

Každopádně má vlastní zkušenost mě napomíná, abych se modlil. Vždyť to, že jsi přesvědčil apoštoly, to možná nebyla jen Tvá slova, Tvé zázraky, možná to byla Tvá modlitba. Oni Tě viděli v těch dlouhých nocích se modlit, proto uvěřili v pravdivost Tvého slova. Možná lidé uvěřili knězi teprve tehdy, když ho vidí se modlit!

A já Ti Pane ještě jednou děkuji za to, co se vrylo nesmazatelně v mou duši, že jsem Tě v těchto modlících se lidech potkal.

Volně přeloženo z němčiny z kni-hy: Josef Fiedler, S.J. "Mein Gott, meine Freude."

Přel. M. Č.

BŮH NEUMÍRÁ!

S těmito slovy na rtech skončil ekvádorský prezident Gabriel García Moreno, horlivý a zbožný katolík, obětí atentátu, který na něj spáchali svobodní zednáři r.1875. "Kristus vzkříšený z mrtvých už neumírá, smrt nad ním už nemá vládu...", ta-to slova sv.Pavla uslyšíme o veliko-noční vigílii.

Bůh skutečně neumírá. Potvrzuje nám to marná snaha všech, kteří usilovali a usilují o desakralizaci a sekularizaci společnosti od dob renezance, osvícenství přes komunismus, nacismus i utilitaristický liberalismus. Bujení nejrůznějších sekt je dokladem toho, že hlad po Bohu se nedá zapudit tím, že se o něm jednoduše přestane mluvit a psát. Bůh skutečně neumírá, proto nemůžeme umístit ani touha po NĚm v lidském srdci.

Proč Ho ale mnozí hledají tam, kde není? Proč současné Marie Magdalény se stále ptají, kde je Pán, je-hož nenalezly ani v hrobě ani kdekoli jinde? Řekli jsme jim my, katoličtí křesťané, kteří se setkali a pravidelně při

mši svatě setkávají s Kristem nikoli jen ukřižovaným, nýbrž i vzkříšeným, že On žije na věky, že už neumírá? Jinými slovy: Řekli jsme jim, že jen On jediný je Spasitelem a Zachránce lidského rodu, že všichni ostatní, kteří se nazývají spasitelé, byť by byli hodni sebevětší úcty, zůstávají pouhými lidmi, zatímco On je Bohem?

Příliš často se podobáme někomu, o němž evangelia nepíší a kdo asi ve dnech, kdy prázdný hrob vyvolal senzaci v Jeruzalémě, neexistoval. Představme si, že by se tenkrát někomu skutečně zjevil vzkříšený Kristus, on by o tom ale neřekl ani slovo hledajícím ženám a nechal by je namáhat se dál. Jistě, Pán se zjevil i ženám, které ho šly mrtvého pomazat. Dnes se jim však chce zjevit naším prostřednictvím, naším svědectvím. Svět musí poznat, že Ježíš Kristus není pro nás tím, čím je pro filozofy Platon nebo pro fyziky Einstein. Není jenom zakladatelem nauky nebo mravního systému. My si ce vyznáváme Jeho božství, v praxi se ale k Němu chováme skutečně ja-ko k pouhému původci a inspirátoru nějakého nábožensko-etického hnutí a to je málo.

Bojíme se o Něm hovořit na veřejnosti s obavami, abychom nevypadali jako jehovisté. Jejich metody aplikovat samozřejmě nebudeme, ale otázku proč oni mají úspěch a my nikoliv, nemůžeme přejít jen tak mlčky. Často opakujeme staré latinské přísloví "verba movent, exempla trahunt" (slova hýbou, příklady táhnou) na potvrzení prázdného klišé, že pro Krista získáme příkladem svého života a nikoli slovem svědectví. V praxi ale často ten, kdo se bojí o ukřižovaném a vzkříšeném Kristu hovořit před druhými, nepůsobí příliš věrohodně ani svým osobním životem. Správně a vhodně zvolené slovo je totiž také skutek, příklad osobního života, dokument o tom, čím je naplněno srdce.

Ke svědectví o Kristu náleží harmonie slov a skutků. Ochota mluvit i dávat svým chováním dobrý příklad. Inspirátorem k obojímu musí však být živý Kristus, vzkříšený, zmrtvýchvstalý, jenž už neumírá, vtělený Bůh. Jen ten, kdo duchovně žije v úsilí o neustálou jednotu s Ním v modlitbě, v liturgii, ve spojení s církví i při četbě Pásma svatého, kdo odtud čerpá motivaci pro své mravní postoje, bude schopen opravdového a účinného svědectví o jediném Spasiteli světa Ježíši Kristu, Jehož potkal jako vítěze nad smrtí a záruku věčného života každého jedince, který se odevzdá Jeho moci a vedení.

Šílený Friedrich Nietzsche, autor výroku "Bůh je mrtev" a považující sama sebe za Antikrista, napsal před smrtí krví své poslední slovo: Kristus. Toto jediné slovo nebylo jeho prohrou, ale vítězstvím. Poznal, že Bůh není mrtev, a proto není mrtev ani on, člověk. Toto jediné jméno mu přineslo, jak doufáme, záchranu. Bůh neumírá, proto ani člověk neumírá. Kristovo vzkříšení je toho zárukou.

Radomír Malý

Jan Král

VELKÉ RÁNO

Život a smrt
a Velké ráno
Ježíšem Otci
odevzdáno
vítězství
pro něž žil

Vítězství Lásky
nad neřestí
pod níž si satan
cestu klestí
aby svět
obelstil

Nedej se jako
Eva v ráji
nachytat na lži
jimiž zrají
jabloně
podsvětí

Ignác Klug

MŮJ PANE A MŮJ BOŽE, PŘED TEBOU KLEČÍM:

Věřím, že jsi opravdu vstal z mrtvých.

Věřím, že můj život není cestou do noci, ale vstupem do dne.
Věřím, že můj kříž mi byl dán ja-ko strom, na němž zrají moje nejlep-ší, moje věčné plody!
Věřím, že moje vina, moje tak velká vina mi může být odpuštěna pro Tvoje velikonoční zaslíbení!
Věřím, že také moje tělo vstane z mrtvých, že vstane k věčnému ži-votu. Věřím, že znovu obejmou vy-chladlé ruce, které mi byly zaživa drahé, věřím, že znovu spatřím září-cí oči, které se pro mě zavřely v smr-ti.
Věřím, že společně s milými rty, které zpečetila smrt, budu zpívat Tvoji věčnou chválu.
Pane, dej mi klidnou odvalu, abych věřil, putoval a bojoval - a nech mě přijít k Tobě!
(Přeložil Zdeněk Fišer)

ZVONY

U paty románské věže byl i za poledne do široka rozlitý stín. Slun-ce ještě putovalo po zkrácené dráze. Na hrbolaté dlažbě se dělily o své panství jaro a zima. Bohaté trsy ble-dulí dávaly hodně naděje, že se život prosadí. Slunce hrálo a včely oživo-valy jarní ovzduší. Z chladivého při-šeří vedle věže právě vystupují na světlo čtyři postavy. Každá z jiné ge-nerace. Nejdříve starý zvoník se svazkem klíčů a vedle něho cupitá světlovlasé vnuče. Za nimi jdou další dva z generace zvoníků, otec se synem. Je právě před polednem Zeleného čtvrtku.

Dřevěné schodiště chvíli zaznívá hlukem stoupajících kroků, pak vše utichne a ozve se skřípot okenic. Do všech stran se otevírají věžní okna a tři zvony teď hledí z masivního trá-moví přes mozaiku střech až k le-sům na obzoru. Volně visící lana se zachvěla.

Pod prvním zvonom se připravuje otec. Jeho kovářské ruce a ramena budou rozehrávat kov, který má srd-ce a do kterého vdechlo zvonařské umění duši hudby tak velebné, že dokázala vychovávat celé generace v úctě k tomuto Božímu domu a ukazovala všem daleko dál, než sa-hal její hlas. Zvon zasvěcený Všem svatým a všichni svatí v něm také zpívají. Od hlasu dávných proroků až po hlasy těch, kteří nedávno zem-řeli a po celý život věrně poslouchali volání těchto strážních duchů obce.

Tři páry rukou nad sebou pevně svírají provaz. Starý zvoník dává po-lohlasé povely a zvon Všech svatých se po dlouhém mlčení dává do po-hybu. Mohutná dubová stolice ani nezašeptá. Kyvadlový pohyb se pro-dlužuje, tři páry rukou svorně po-bízejí zvon ke zpěvu, ve zvonici se hromadí napětí. Pole a lesy si zatím hoví na jarním slunci, dosud netuší, kolik slávy se na ně za chvíli vyleje. Už se přiblížil okamžik, kdy se srdce zvonu dotýká posvátného kovu. Všechno nyní záleží na umění zvo-níka, jak bude řídit pohyb zvonu, aby mohlo srdce v pravou chvíli hrábnout do všech kláves najednou a vyvolat tak akord, který vzruší celý kraj. Nejdříve zaznívá nesmělá ou-vertura, ale vzápětí, po několika úderech se rozezvučí celý sbor Všech svatých ve své síle. Nyní ho bude řídit otec sám.

Dědeček se starším vnučkem se chápou dalšího provazu. Nad ním visí střední zvon. Nese jméno Maria a byl ulit z jejího nebeského hlasu. Nikdy neusíná, třikrát denně vy-zpěvuje Anděl Páně a svolává věřící na všechny bohoslužby. Ondřej se dívá na zvon a prožívá svůj význam-ný okamžik. Letos poprvé mu děde-ček svěřuje svůj oblíbený zvon. Pár společných tahů za provaz a stříbro-zlatá píseň se nese z věžních oken přes hluboké basy Všech svatých, všechno proráží, vše volá k radosti, ba nadšení, jaké zná jen Srdce ne-beské Matky. Je to zpěv Magnifikatu pro chrám i kraj, pro lidská srdce a ptačí let, pro krásu jarních květů a pučící stromy, pro pole, lesy, obla-ka i slunce. Všechno se v té písni očistí a posvěť. Ondřej ji spolu tvoří i zpívá. Jak krásné je znát tato ta-jemství.

Konečně dědeček sám se ujímá posledního zvonu, ke kterému vždycky přistupoval s obavami. Byl nerad hlasatelem smutných zpráv. Musím si zvykat na to, že jednou ohlásí také můj odchod. Až mi bude zvonit, to už ho neuslyším.. ledaže by mi to Bůh dopřál za odměnu. U Boha je možné všechno a copak my víme, co se děje s člověkem po smrti... I v dnešní slavnosti má umí-ráček své místo, bude přece zvonit našemu Pánu: dnes jeho duši smut-né až k smrti a zítra jeho smrti a pohřbu. Tak, milý brachu... a vyso-ký tón klokotá a mísí se rozpačitě do všeobecného hlaholu.

Teď už si celá obec vzpomněla, že se zvony s námi na pár dní loučí. Někteří vědí, že se něco velkého bu-de dít a že musí být při tom. Chlapci odpoledne poshánějí hrkače a za-stoupí párkrát mlčící věž.

Malý Jeník sledoval pozorně přes dveře zvonice celé to posvátné dění. Sedí na schodu, ruce na kolenou, hlava pozdvižená v úžasu i zmatku před tou ohlušující záplavou tónů, jakou dosud neslyšel. Dědeček po něm mrkne od své služby okem a usměje se tomu poplašenému ptá-četi. Chlapče, dnes trochu poznáš, co to jsou zvony a máš-li něco z mé krve, nezapomeneš na to. Ale na to skutečně veliké samy nestačí, kde-pak. To se musí opravdu něco vel-kého dít, aby zvony mohly o tom mluvit, a umí to pěkně. Jeník se zvedl, nemůže sedět, to se nehodí, musí stát. Jeho duše chce tomu všemu odpovědět, ale jak? Je ještě dítě a neví, jak se mluví se zvony. Dědeček to jistě umí. Jeho šedivá hlava je sklopena, kývá se v rytmu provazu a rty se pohybují. Jeho du-še překročila práh, a kam hlas zvo-nů nikdy nedolétne, tam, mimo vše-chen svět, se dostane duše člověka, který má pro Boha ve svém srdci lásku a ve svém dni čas.

Ondřej nemá tu kázeň a soustře-dění jako dědeček. Při všem úsilí vést zvon co nejlépe, přelétává jeho pohled po všech detailech zvonice. Na jednom trámu je vypálený nápis, slovo nějakého básníka: Hlas zvonů mluví o nebi. A jak by se mohl ubrá-nit v této chvíli vzpomínce na kostel-níka, muže pohnutého života, který kdysi vyprávěl o zvonech, jak je slý-chal ze své věžešské cely: "Srdce mi to mohlo utrhnout!" Ta bolest, ta lí-tost nebýt tam...

Patnáct minut, patnáct desátků, celé tajemství Ježíšova života i jeho Matky už uplynulo. Zvony řekly, co chtěly a mohly lidem říci. Dědeček dal znamení a všichni tři zvoníci uklidňují rozjásané hlasatele. Ještě chvíli doznívá jemný šepot kovu, i když srdce netluče. A pak zvláštní ticho, jakoby přiletlo nové odněkud z hlubiny vesmíru. Hejno holubů se vrací z věže. Je všední den. Před ob-chodem zastavil vůz pekařů, přivezli čerstvý chléb. Život má svůj zatvr-zelý chod. Lidé pracují, starají se a shánějí, někde se uklízí před svát-ky, někde nic.

Velikonoce znovu procházejí za doprovodu zvonů světem: Ježíš, pře-vlečený za žebráka, podrobuje svět poslední zkoušce. Můžeš být vše-chno a můžeš být hrozivě živé nic.

Ten den večer se sešlo v chrámě malé stádečko věřících, kterému Bůh slíbil své království. Víc už jim v celé své všemohoucnosti za jejich lásku a věrnost nemůže dát.

*Karel Ochozský
Velikonoce 1987*

VÝROČÍ PATRONA EVROPY

Zakladatelem významného řehol-ního společenství a současně záko-nodárcem mnišského života na roz-hraní starověku a středověku byl svatý Benedikt z Nursie (Norči) v italské Umbrii. Pocházel ze staroby-lého rodu Aniciů. Jako 14-letý byl dán na studie do Říma. Později ode-šel z rušného města do divoké pus-tiny v Abruzzích na apeninském pohoří, kde žil několik let v nepří-stupné jeskyni. Když byl jeho úkryt objeven, přidružili se k němu další poustevníci a podřídili se jeho vede-ní. Před 1465 lety, roku 529 se s ni-mi uchýlil na jihoitalskou horu Mon-te Cassino, kde založil klášter. ten se stal metropolí benediktinského řádu.

Benedikt prostudoval pravidla prvních řeholí a sepsal nová o 73 kapitolách, jež se rozšířila po celém latinském Západě. Předepsal slib poslušnosti, chudoby, čistoty, za-chovávání evangelních rad, zdůraz-nil stálý pobyt v klášteře a prohlu-bování duchovního života. Podařilo se mu proměnit rozptýlené skupiny poustevníků v dobře uspořádané společenství, jež bylo schopno vel-kých činů. Jeho heslo: Modli se a pracuj, bylo všemi členy přijímáno s naprostou samozřejmostí.

V té době důležitým úkolem církve bylo vychovávat nekultivova-né národy. Tuto náročnou službu zajišťovaly především kláštery. Staly se prvními a hlavními nositeli vzdě-lanosti. Měly své školy, muzea a akademie. Dobře také plnily sociální poslání; nemocný člověk v nich na-šel ošetření, chudý dostal najíst a al-mužnu, poutníkovi poskytly pří-střeší. Benediktinské kláštery byly většinou zakládány na pustínách a mokřinách. Taková místa mniši obrátili v úrodná pole a lidé se od nich naučili pěstovat a za-řizovat zemědělské usedlosti. Četné komunity se staly slavnými pro velké úspěchy ve stavitelství, výtvar-ném umění, výzdobě chrámů, ve vi-nařství, chovu dobytka, v šlechtitel-ství i pro zásluhy literární a vědecké.

Benediktinských klášterů vzniklo v křesťanském světě přes 30 tisíc. Za válek a revolucí byla mnohá opatství rozchváčena nebo zničena. První mužský klášter byl u nás za-ložen druhým pražským biskupem sv. Vojtěchem v roce 993 v Břevnově a první ženský klášter ctihodnou Mladou v roce 973 u sv. Jiří na Pražském hradě.

Svatý Benedikt zemřel v březnu 543 ve svém klášteře v Monte Cassino. Tento světec patří k velikánům církve, k těm, kteří obohatili křesťanský život o hodnoty trvalé ceny. Jeho společenství má velké zásluhy o evropskou kulturu. Vzešlo z něho mnoho světců, církevních hodnostá-řů, literátů a učenců. V roce 1964 papež Pavel VI. prohlásil sv.Benedikta patronem Evropy (30. výročí).

Stanislav Zeman

ZE SVĚTA...

* Oficiální návštěva papeže Jana Pavla II. v Belgii se uskuteční letos od 13. do 15.května. Oznámilo to tiskové byro Svatého stolce.

* Soud ve volebním obvodu, v němž byl zvolen do ruského parla-mentu Vladimír Žirinovskij, prohlásil volbu za neplatnou z důvodů poru-šení volební procedury. Znamená to, že Žirinovskij je zbaven mandátu a v jeho obvodu proběhnou nové, doplňující volby.

* V procesu s polskými bankéři, kteří defraudovali několik bilionů zlotých, bylo odhaleno spojení jedno-ho z obviněných s izraelskou výzvěd-nou službou Mossad.

PŘED DVACETI LETY

6. dubna 1974 zemřel v Litoměřicích

Štěpán kardinál Trochta

Monsignore Dr. Josef Koukl, biskup litoměřický
a provinciál salesiánů P. Benno Beneš
dovolují si Vás pozvat na **středu 6. dubna 1994**

ke vzpomínkové slavnosti.

Zahájení ve 14.00 hod. pobožností na litoměřic-kém hřbitově u hrobky litoměřických biskupů
15.00 hod. akademie ve velkém sále místního kulturního domu Na valech
18.00 hod. koncelebrovaná bohoslužba v litoměřické katedrále

Heslo Štěpána kardinála Trochty:

"PRÁCE, OBĚŤ, LÁSKA"

Ze vzpomínek salesiána Alfonse Kováče:

"S Don Trochtou jsem přišel do styku v r. 1945, když se vrátil z koncentráku ve velmi zbědovaném stavu do pražského ústavu, odkud byl jako jeho ředitel gestapem odvezen.

Měl velmi nemocné srdce - ale těch nemocí u něho našli lékaři mnohem víc...

V té době k nám asi 14 dní přicházeli němečtí vojenští zajatci.

Pomáhali nám dostávat něco v chlapeckém do-mově. (Pak si je odvezli Rusové.) Občas mezi ně přišel pan ředitel Trochta a s nehraným úsměvem roz-dával cigarety. Jinak dbal, aby se mohli do sytosti najíst. Nebylo na něm vidět ani nejmenšího náznaku mstivosti. Zajatci byli touto jeho dobrotou udiveni. Všimli si také, jak na něm visela jeho původní kle-rika - prostě se v ní ztrácel, tak byl z koncentráku podvyživený.

Hlubokým nezapomenutelným zážitkem pro účastníky slavnosti Panny Marie Pomocnice křesťanů v květnu byla jeho láska a vděčnost k Panně Marii, jak ji projevili zvlášť ve svém kázání.

V koncentračním táboře nabídl Bohu svůj život za záchranu českého salesiánského díla. A Pán ho vyslyšel.

Když vyprávěl některé vzpomínky z dob utrpení, byl vždycky prost bolestí a obyčejně to zakončil pěkným inteligentním vtípem.

Rád bych zdůraznil jeho smysl pro slib chudoby. Velice dbal, aby se ničím neplýtvalo. Konečně ústavy v Ostravě, v Praze, Pardubicích a jinde byly postaveny z milodarů drobných lidí.

Zvlášť ostravský se stavěl v dobách velké nezaměstnanosti..."

V příštím čísle přineseme vyprávění sekretáře salesiánské provincie P. Ing. Josefa Topinky SDB.

SPÁSA PŘIJDE!

(Z dopisu adresovaného obětujícím se duším nebo těm, které by se jimi chtěly stát).

Pokoj vám, sestry, pokoj vám, bratři! Píši vám protože si přeji puto-vat s vámi za spásou s Marií, v jejím Neposkvrněném Srdci... Položíme si některé otázky. Velikonoční svátky se blíží...Co od nich očekáváš pro sebe, pro svou rodinu, pro církev, pro svět?

Nosíš snad v sobě tíživé myšlenky, smutek, zoufalství? Nejsi schopen se nad to povznést? Způsobují ti bo-lestné prognózy pocitu strachu, ner-vozitou, ztrátu odvahy? To, že tě Ježíš svým utrpením vykoupil, to tě již ne-dojímá? Stal se tvou "ctností" indivi-dualismus, chlad, radost z neštěstí druhých? Nebo jsi tím vtahován do svého smutku, hněvu, neúcty, hru-bosti, hořkosti a hádavosti?

To jsi tedy onemocněl, a to bezna-dějně. Ale není třeba víc, než aby sis toto plně uvědomil, a můžeš začít hledat záchranu. A já ti chci dodat naději: **SPÁSA PŘIJDE!** Otevři jí dve-ře svého srdce. Bůh potřebuje jenom tvůj souhlas, tak jak ho potřeboval od Panny Marie. Nepátrej po tom, kdo způsobil tvou uzavřenost, ani po tom, jak se stalo, že máš v sobě tako-vou disharmonii. Jen se prostě začni zevnitř otevírat. Protože **žádné po-selství, které zůstane vně tebe, ať je od Ježíše, Marie nebo svatých, ať je přijaté tebou samým nebo ji-nými, tě nemůže proměnit, jestliže je nepřijmeš jako poselství spásy.**

Spasitel volá člověka v každé si-tuaci a po jakémkoli vybočení z cesty a člověk ho může slyšet dokonce tam, kde to nejméně očekává... *Modli se s Marií!* Ona slyšela Pána více než jak mohla očekávat. Počala z lidského hlediska neuvěřitelným způsobem. Sklonila se před Neviditelným, Nepo-chopitelným, ale Všemohoucím. Ona věřila v Boha, a tak se v ní spása stala skutečností. Ona spásou celá vzkvetla. Maria je pro tebe vzorem, vykoupenou realitou. Je Matkou, kte-rá způsobuje, že k tobě přichází spá-sa, jako to učinila pro Alžbětu. A jako Alžběta i ty se k ní přiblíž s prostotou a upřímností, a to v modlitbě. Pak prožiješ spásu. Toto je výzva, abys naslouchal - abys naslouchal tomu, co jsi v sobě ještě neslyšel, nebo co jsi ještě nepřijal. Můžeš tak udělat další krok k naplnění života, můžeš tak umožnit smutku, neštěstí a smr-ti, které máš v sobě, aby se utišily a vykvetly.

Duše zasvěcené oběti nejsou v cír-kvi ničím mimořádným. Jsou to du-še, které touží darovat vše Bohu a zí-skat u něho naplnění. Tito věřící jsou srdcem církve, protože jejich přáním je z celého srdce konat to, co žádá od své církve Ježíš. Pouze Ježíš, Hlava církve, završil tuto "cestu". Přeješ-li si zůstat s ním v prostotě, navaž s ním kontakt, tak jako Maria u paty kříže. To ukazuje, jaký byl její život s Ježí-šem. Nyní je s ním v jeho slávě a při-mlouvá se za celé lidstvo. Její výzvy k věřícím ve Fatimě byly v tomto duchu. Vizionáři v Medjugorji tlumočí stejné poselství: **"Obětujte svůj ži-vot**

za spásu světa. Já jsem s vámi a děkuji vám. V nebi dostanete od Otce odměnu, kterou vám přislíbil" (25.2.1988). Neposloucháme-li Pannu Marii a neobětujeme svůj život Bohu, pak satan uchvacuje životy, tak jako to dělá nyní v bývalé Jugoslávii (25.10.1993).

Úplné darování se Bohu je plnou seberealizací (Mt 6,24). Když se člo-věk vydá Bohu, je znovuzrozen, takže pronásledování ho již nemůže zastra-šovat, ale činí ho šťastným. A člověk, který se takto obětuje, poskytuje svou lásku a s Boží milostí obrozuje a zachraňuje svět. Osoba, která tímto úplným darováním se žije, může dělat všechno! (1 Kor 13) Vidí neviditelné ve všech věcech. Vědeckými a mystic-kými znalostmi může pochopit i ta nejskrytější tajemství. Komu se mů-žeš úplně darovat, ne-li Bohu? Kdo ti chce darovat tolik jako Bůh? On je-diný tě nezneužije, spíše v tobě vše stonásobně rozmnoží. Zbav se tedy svého strachu, své úzkoprsosti, za-mítň otázky pramenící z egoismu, rodičího se v srdcích, která myslí jen na sebe.

Rozhodni se bezpodmínečně pro Boha! Nedělej si starosti s tím, kdo jsi, jak na tom jsi, co děláš. Chudoba, skutečnost, že jsi odmítán druhými, životní prohry, minulé hříchy a sla-bosti nejsou pro Boha překážkou, která by mu zabráňovala, aby se v to-bě projevil. To jsou překážky jen pro lidi, kteří uvažují světským, farizej-ským způsobem. Důležité je, že před Bohem nejsi zavazován žádnými pod-mínkami, právě tak jako ani Boha nic nsvazuje v jeho darování se člověku, protože on miluje dobré i zlé (Lk 15). Toužíš-li ho milovat neomezeně, stanou se tvé nedostatky přednostmi a spása bude na dosah ruky.

Změň své břemeno ve svůj poklad! Trpíš ve své rodině nebo man-želství, cítíš se zklamán společností, nenaplněn v církvi? Neseš kříže, rá-ny? Máš pocit, že tě ono břemeno na rameni drtí? To je právě příčina tvé nemoci, tvého neštěstí. Chodíš do kostela, modlíš se, považuješ se za dobrého křesťana, ale tvůj zevnějšek prozrazuje tvé neštěstí, tvůj stav smr-ti. Kdyby sis na rameni nesl poklad stejné váhy, jako má tvůj kříž, pak bys byl šťasten. Tak tedy **PROMĚŇ SVÉ BŘEMENO V POKLAD!** Ježíš tě chce udělat šťastným. Nes tento kříž z lásky k Ježíšovi, obětuj se ochotně. Břemeno se ti pak stane pokladem.

Nestačí, že ty - křesťan - neseš kříž. Kříž, který neneseš ochotně, který neneseš s úplnou důvěrou, na tebe doléhá tíživě, máš pocit, že jsi nucen ho nést. **Kdybys byl zralým, vykoupeným křesťanem, daroval by ses Bohu z lásky.** Tak by ses stal milým Bohu, šťastným sám v sobě a světlým pro ostatní. Odevzdej se Bohu ochotně. Daruj se mu s láskou, se svým křížem na rameni, a řekni: "Otče, toto nesu ochotně za svou spá-su a za spásu těch, kteří mi tuto tíhu vložili na bedra. Odpusť mně i jim. Děkuji ti, že jsi mě osvětlil svou lás-kou, že jsi mi dal chápat, že mé utr-pení přináší ovoce. Dej, ať k Tobě mohu jít pokojně a věrně jako Tvůj Syn Ježíš.

Obětuj se za své blízní! Největší utrpení ti působí ti nejbližší: rodina, přátelé, sousedé. Nemůžeš se jich zbavit, ale nemůžeš s nimi ani pokoj-ně žít! S některými jsi spojen rodin-nými pouty, s druhými vnějšími okol-nostmi. Nemůžeš uniknout! Buď si s nimi vytvoříš mír v Bohu nebo bu-deš trpět. Běžné skutečnosti a milost tě s nimi svazují. Usmíř se s nimi! Ale jak, když oni nechťejí nebo se stá-vají dokonce horšími? Tím se nenech zneklidnit!

Odevzdej Bohu vše, o co tě okradli nebo co ti odepřeli a odpusť jim. Ode-vzdej Bohu svou nejnuitnější duši, kde hromadíš slova, myšlenky, nená-vist, agresí. Předved mu také své rány a úpěnlivě vyprošuj odpuštění pro ty, kteří ti je způsobili. Potom do tebe vstoupí Boží život: jeho pokoj, jeho radost. Ač nahý jako Ježíš v jeslič-kách, budeš milý Otcí, a ostatní v to-bě budou moci nalézt smíření. Nalez-nou dítě Boží, které usmíruje.

Závěrem: Křesťanství není obtíž-nou cestou. Proniká až do jádra ka-mene a činí jej soucitnějším. Není ani temnou cestou: Dosahuje samotné hlubiny temnoty a smrtelného zoufal-ství a navrácí lidi zpět do života. Není cestou, která by vedla k patologickým stavům, ale životem, z něhož jsme se zrodili. Ti, kteří si přeji do této reali-ty vniknout, se musí obětovat úplně a prostě, jako Ježíš. A tak v něm a skrze něj je zrozen nový život.

Jdi touto cestou s přímluvou Pan-ny Marie také ty. Budeš-li se jí držet, můžeš i přes svou chudobu obohatit svět. Ačkoli jsi hříšník, smolař, kte-rému se nikdy nic nepodařilo, budeš spasen. Ze smrtelného zoufalství bu-deš znovuzrozen. A těm, kteří tě o všechno obrali, budeš schopen všechno dát. Té zemi, která tě dohání k zoufalství a temnotě, přineseš svět-lo. **A BUDEŠ PROŽÍVAT SPÁSU!**

Fr. Tomislav Vlašič OFM

Z DOMOVA...

Americký film režiséra Spielberga "Schindlerův seznam", pojednávající o zachránci více než tisíce Židů z koncentračního tábora z Osvětimi, svitavském rodáku O.Schindlerovi, je promítán v našich kinech.

BŮH SI NÁS STVOŘIL PRO SEBE

Věda o člověku se nazývá antro-pologií. Je přirozené, že ji jinak kon-cipují věřící než ateisté. Je tu jistá pluralita nauk. Kristus byl jen jeden a založil jen jednu církev, ale dnes je už na 300 tzv. křesťanských denomi-nací.

Dílčí orientace jsou nutně neúplné a defektní.

Člověk má dvojrozměrné zaměře-ní, nasměrování a poslání. Viz kupř. Peckovu třísvazkovou studii "Člověk"! Máme zřetelně zemitou příslušnost a jsme také vybaveni k životu na této zemi. Pozemské věci však nemohou člověka plně uspokojit či nasytit. Je-ho nitro a srdce si žádají víc, jak do-kazuje i Augustinovo "Nepokojné a neklidné je lidské srdce, dokud ne-spočine v Tobě, ó Bože".

Vedle potřeb a pudů tělesných má člověk totiž i pudy a potřeby duchov-ní - metafyzické a transcendentní. Jsme bytostí dvojrozměrnou: hori-zontální i vertikální. K podstatě křesťanství patří jak láska k Bohu tak bližnímu. Filozofie, umění a nábožen-ství tvoří plnost lidství, jak dokazují samy dějiny. K duchovnímu světu odkazuje nejen rozum, nýbrž i srdce a umění. Viz Šalda "Umění a nábo-ženství"! Člověk se rodí s narušenou přirozeností, což je ovocem dědičné viny

Adamovy. Výchova a sebevýcho-va musí proto dbát o původní sladě-nost, harmonii a integritu osobnosti, jak učí i náš Komenský.

Moderní svět se dal bohužel jed-nostranně cestou rozumové vědy, a ta vyústila v konzumní technickou civilizaci. Člověk chce vše sám řídit, ovlá-dat a stát se pánem světa. Usiluje proto jak o zvýšení úrodnosti půdy tak i produktivity práce. Vytvořil již báječné věci jako umělé hmoty, mra-kodrapy, letadla aj. Technická civilizace však má i své stíny, a to nejen ekologické. Prožíváme právě krizi jed-nosměrného vývoje, který hrozí katastrofickou pohromou, jak o ní mluví Guardiani v knize "Konec novověku". I koncilový dokument RaN předpoví-dá v 83. odstavci, že nezmění-li svět pochybený kurs jednostranně tech-nického rozvoje, pak nepozná jiný mír - než hřbitovní.

-jk-

MARIA VE SVĚTLE VÍRY (10)

6. Maria - předobraz církve (1) (Leo Scheffczyk)

V. von Weitzsäcker, jehož výrok jsme citovali na závěr předchozí kapitoly, chápe Marii jako významnou sílu v duchovním vzdělá-vacím procesu lidstva, což jistě není nevýznamné přiznání. Ale věřící myšlení ví, že tento proces, dříve než může zapůsobit na přirozenou stránku lidstva, musí nejprve vy-krytalizovat v rámci onoho spole-čenství, které představuje vnitřní jádro lidstva povolání k dokonalosti. Je to církev Ježíše Krista. Po II. Vatikánském koncilu je to právě tato církev, "v Kristu současně svátost, t. zn. znamení a nástroj jak pro vnitřní sjednocení s Bohem tak pro jednotu celého lidstva" (Dogmatická konstituce o církvi, 1).

Jako nová Eva, jako první mezi věřícími, jako Panna zasvěcená Kristu, jako jeho Matka v duchu i v těle, jako milostiplná a dokonalá představuje Maria nejen počátek nového Božího lidu a v Kristu shro-mážděného lidstva, ale je v tom všem také živoucí buňkou, výstižnou formou a trvalým pravzorem to-hoto nového, s Kristem ztotožněného organismu. Proto vyzařují ze spásodějného vztahu Eva-Maria a z jeho konkretizace v rozličných osobních výsadách Matky Boží také trvalé paprsky tím směrem, kde na konci stojí Maria jako **předobraz a trvalý pravzor církve**. U vědomí významnosti tohoto Mariina obrazu shrnul koncil celou mariánskou nauku pod heslem "Tajemství Krista a církve".

I tento obraz, který ovšem před-stavuje konkrétní skutečnost, stojící v průsečíku mnoha jasných paprsků pravdy, je výsledkem dlouhé ces-ty myšlení, která byla nastoupena relativně pozdě. Popravdě jedná se i zde o plně skutečnou ideu, která má svůj základ a východisko již v poznání Marie jako nové Evy a vyrůstá tak z biblických kořenů. Pro rozšíření toho, co již bylo řečeno, můžeme poukázat na nový, exegety přijatý výklad, týkající se 12. kapitoly Zjevení sv. Jana, kde je řeč o "vel-kém znamení" t.zn. o apokalyptické ženě, která je "těhotná" a "křičí v porodních bolestech", která později po porodu svého dítěte prchá před drakem na poušť. Touto postavou je v první řadě myšlena ze Starého zákona vycházející obec vyvolených, která přivádí Mesiáše. Starý zákon zná (podle Iz 66,8) obraz celé-ho Sionu jako rodič matky, stejně jako zná Mesiáše jako vrcholný plod dějin vyvoleného národa (srov. Iz 7,14; Mich 5,2).

Evangelický exegeta J. Behm říká v komentáři k Apokalypse (Neu-es Testament Deutsch,IV): "Poutavý obraz plný vzruchu, velkolepých rozměrů a dramatického napětí, naplněný pronikavými kontrasty zářivé vysokosti i temné síly zla, Božího divu i ďábelské lsti, mateřské důstojnosti i nouze, to vše je v tomto verši nahozeno s neopakovatelným rozma-chem. Jen ten, kdo se do tohoto obra-zu hluboce zahledí, může pochopit, co má představovat". Ale kritický čtenář bible si nebude jist, má-li odpovědět na otázku, co tento obraz chce vlastně vyjádřit.

Když známe pozdně židovský vznik Apokalypsy a víme o ní, že obsahově vychází z předpovědí pro-roků, musíme se nejdříve seznámit se starozákonním pozadím této vize. To spočívá v představě, že celý Sion je podle Izaiáše (66,8) rodič matky, která otěhotněla pro spásu světa. Ale Starý zákon hovoří ještě přesněji o Mesiáši jako o nejvlastnějším plodu dějin vyvoleného národa (viz Iz 7,14; Mich 5,2). Proto základní význam tohoto místa je v tom, že ženo je míněna vyvolená obec spásy, která přináší Mesiáše. To potvrzuje také výše jmenovaný evangelický exegeta, když prohlašuje: Obrazem je míněn "Jeruzalém, pravá Boží obec, cíl konečného zaslíbení, pravý Sion, Matka nás všech", čímž je ale míněno "i Matka křesťanů". Podobně soudí katolický exegeta E. Schick ve svém komentáři k Apokalypse (Echter-Bibel): "Mesiášova matka je pro diváka apokalyptickou postavou a je vybavena vlastnostmi, které odpovídají společenství Božího lidu". Literární smysl se tedy nevztahuje na určitou osobnost ani na Marii, ale na předobraz svatého města v nebi".

Přesto jiní exegeté nesdílejí názor, zvláště v souvislosti se způsobem myšlení a s teologií sv. Jana, že ten-to úryvek má t. zv. duchovní nebo typický význam, který je dán slovním významem a může být dešifro-ván je v kontextu Starého a Nového Zákona. I evangelický dogmatický historik W. Delius, který sice odmítá přímou mariánskou interpretaci, do-chází nicméně k závěru: "Jedná se zde o to, že narození Mesiáše a zviditelnění jeho vlády nad světem se dokonává tak, že vystupuje ze středu svatého města".

Tím vším je ovšem řečeno jen to, že tento úryvek nemůže být chápán v první řadě a podle slovního významu, t.j. výlučně jako mariánská výpověď.

Jelikož exegese zkoumá a potvrzuje jen tento literární, slovní smysl, je její zdrženlivost vůči mariánskému významu apokalyptické ženy pochopitelná. Ale právě proto, že exegese je vzhledem na slovní smysl tak oprávněně zdrženlivá, nic nebrání tomu, abychom připustili také možnost typologického nebo duchovního smyslu nebo t. zv. "sensus plenior" (plnější význam. Pozn. překladatele). Udělal to jinak kritický K. H. Schelke, když napsal: "... oprávněně můžeme v obraze ženy, která je oděna sluncem, vidět slavnou Matku našeho Pána... Ona je to, kdo křičí v po-rodnicích bolestech, pronásledována drakem utíká na poušť, dívá se za svým k Bohu unášeným synem, až i ona je unesena ke svému synu a k Bohu".

Je proto věcně zdůvodněné, jestliže systematický teolog, který shrnuje výsledky exegese, pokud jde o její mariánský výklad, z hlediska pro a proti a jako výsledek napíše tento závěr: "12. kapitola Apokalypsy se týká stejnou měrou Marie i církve. Jan popisuje záměrně prvou v takových jednotlivostech, které se hodí i pro druhou. Je zvyklý takto postupovat a představuje nám tak typologický vztah mezi dvěma skutečnostmi. (Vzpomeňme na př. na řeč o chlebě života, jímž je mýšlena současně mana, víra i svátost Eucharistie)" (R. Laurentin).

Pochopitelně závisí tento sekundární mariánský význam od chápání smyslu a připuštění duchovního (nikoliv slovního) typologického významu. Ale nevidíme důvod, proč bychom takový výklad museli odmítat. Je to jistě význam, který vyplývá teprve z určitého celostního chápání Písma sv. z přijetí toho, co se později událo v dějinách spásy.

Dotyčný biblický text je nutno chápat jako část celku, jako část společných dějin prorocko-apostolských.

Tento text je výmluvný teprve tehdy, když jej uvedeme do souvislosti s pozdějšími událostmi Ježíše a Marie. Když to však uděláme, je vztah mezi vyvolenou obcí, která přináší Mesiáše, a Marií, plodný na závěry a v žádném případě není násilný nebo svévolný.

Není to žádná svévole usuzovat z kolektivní Mesiášovy matky, svatého města, na individuální Matku, na Marii.

Proto je zapotřebí vzít na pomoc i podíl křesťanské tradice na dopracování tohoto duchovního smyslu a pozitivně jej zhodnotit. Tradice ve svém myšlení a významu, pokud jde o apokalyptickou ženu, došla k tomu, že tato postava byla chápána jako Kristova církev, tak jak se již zde na zemi realizuje jako nebeský Jeruzalém. O tom říká nejstarší exegeta latinské církve Hypolit Římský (+235): "Ženou oděnou sluncem myslí Jan bezpochyby církev, neboť je oděna Slovem, které zjevil Otec a které září jasněji než slunce" (O antikristovi, 61). V řecké oblasti nacházíme v Symposiumu z počátku 4. století od Metoděje Olypského toto: "Skutečně, je to ona, naše Matka, velká žena na nebi. Je to ona, církev". Podobně se vyjadřují v řecké oblasti Epifanius Salamínský a Ondřej z Cesareje. Vidí ztělesnění církve již také osobně jako individuální postavu Mariinu.

Na Západě rozvíjel tuto paralelu především Ambrož Milánský, který také vytvořil pojem: "**Maria typus ecclesiae**". Tím je třeba u Amrože rozumět především toto: Panenské mateřství Mariino týkající se Krista, se opakuje v církvi, dokonává se a pokračuje v církvi, nakolik v církvi dochází k panenskému početí z Duha svatého a rodí se nové údy Kristovy.

Od té doby především v západní církvi již nevymizela ta myšlenka, že v církvi je možno rozpoznat Marii, že církev je celá vybudována na mariánském základě a dělá všeobecně a všestranně to, co Maria dělala individuálně. Po dalším vývoji bylo možno aplikovat ono místo z 12. kapitoly Apokalypsy nejdříve na Marii a v sekundárním smyslu i na církev. Na přelomu 8. a 9. stol. říká k tomu Alkuin z Yorku v Komentáři k Apokalypse: "Žena oděná sluncem je bla-hoslavená Panna Maria ... Ale v ní vidíme celý rod, a to je církev. Neboť ona je nazvána ženou ne pro slabost pohlaví, nýbrž proto, že denně rodí národy, z nichž je zbudováno všeobecné Tělo Kristovo".

(Překlad Lubomír Štula)

Bože, vím a jsem hluboce přesvědčen, že všechno, co děláš, je dobré... Nemohu myslet ani usuzovat bez toho, že bys ty neměl na tom účast.

**Kryštof Kolumbus
(1451-1506)**

MALÝ SLOVNÍK "NOVÉHO VĚKU"

Na tomto místě systematicky vy-světlujeme obsah některých pojmů, s nimiž můžete přijít do styku v rámci propagace hnutí Nového věku (New Age), které se na plno rozběhlo i v našich sdělovacích prostředcích. Slova označená v textu */budou v tomto slovníku postupně vysvětlena.

MANTRA

Součástí buddhistických a hindu-istických náboženských praktik. Je to tajná posvátná slabika, jejímž ustavičným hlasitým opakováním si jedinci nebo skupina meditujících pomáhají k dosažení stavu extáze, ve kterém přicházejí do styku s du-chovními mocnostmi. Mantra se zpravidla vztahuje ke jménu nějakého pohanského božstva, které je tímto opakováním vzýváno. Mantru světuje svému žáku jeho */guru v rámci obřadu */iniciace. Je důležitou součástí */tantrajógy a */trans-cendentální meditace. Mantrické re-citace v současné aplikaci */New Age bývají doprovázeny monotónní hrou na indické strunné nástroje, které jsou dnes často imitovány (na-podobovány) syntetickými zvuky z počítačů.

KARMA - orientální představa o automaticky fungujícím systému odplaty za dobré či zlé skutky, která se uplatňuje především tak, že řídí proces */reinkarnace t. j. převtělování. Karma má charakter individuální nebo kolektivní. Individuální karma určuje na př. kdy, komu a kde se má člověk znovu narodit, jak tvrdí */antroposofové, nebo vidí příčinu tělesné vady novorozence v dřívější vině znovuvtělené duše nebo jeho matky. Teorie kolektivní karmy bylo využíváno na př. k vysvětlování a zdůvodňování židovského holocaustu za druhé světové války. (Edgar Cayce). Karma znamená v podstatě náhradu osobního Boha. Člověk podle tohoto pojetí je se svou karmou ponechán sám sobě a má jedinou možnost: stát se sám pro sebe svým spasitelem, což staví karmu do příkrého rozporu s křesťanstvím.

ZA JEDNOTU KŘESŤANŮ

Když satan svedl v ráji první ženu ke hříchu neposlušnosti, a tím vlastně k jisté vzpouře proti Bohu, propadlo celé lidstvo smrti a uzavře-lo se nám nebe. Boží láska však po-jala plán spásy. Stvořitel řekl sata-novi: "Nepřátelství stanovím mezi te-bou a ženou, mezi potomstvem tvým a jejím, a ono potře tvou hlavu."

Z bible víme, kdo byl tou předur-čenou ženou a jejím synem. Slíbené vykoupení naznačovali i proroci: "Panna počne a porodí syna a bude nazván Emanuel. - Bůh sám přijde a spasí vás. Tehdy se otevrou oči slepých i uši hluchých...chromý po-skočí jako jelen a rozvázán bude ja-zyk němých. - Probdli ruce mé i no-hy mé...rozdělí si moje roucha... - Nenecháš mé duše v podsvětí."

Spasitelem světa byl Ježíš Kris-tus, jenž "se počal z Ducha sv. a na-rodil se z Marie Panny." Skrze ně přišel na svět jako člověk i Bůh. Cestu spásy tedy udává Duch sv. a P. Ma-ria, tj. žena předpověděná v ráji. Bez nich by nebylo našeho vykoupení.

Také naše cesta k Bohu vede "skrze Ducha sv. a P. Marii" - tedy skrze Ježíše. Ten říká přímo: "Nikdo nepřichází k Otci, leč skrze mne". On je totiž jediným prostředníkem mezi nebem a zemí, mezi Bohem a lidmi. Sám však přišel "skrze Ducha sv. a P. Marii". Kdykoliv tedy jde o Ježíše, ne-lze obejít Ducha sv. a P. Marii.

Jako nelze na nebi vytrhovat z kontextu Nejsv. Trojice Otce, Syna a Ducha sv., neboť tvoří nedílnou jed-notu, tak ani zde na tomto světě ne-lze z celku díla spásy vypouštět Du-cha sv. ani P. Marii. Vždyť bez nich by nebylo ani vtěleného Syna Božího - a tedy ani našeho vykoupení. Právem proto patří Panna Maria a Duch sv. k celku dogmatické teologie spásy.

Podle znamení proroka Jonáše vstal Kristus třetího dne. Apoštol Pa-vel říká: "Nevstal-li Kristus z mrtvých, marné je naše kázání a marná je naše víra." Kristus pravil: "Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm, a já ho vzkřísím v poslední den."

Kristus založil církev na Petrovi a modlil se za její jednotu. Lstivost a zloba satanova však pracuje jako kdysi v ráji - využívá lidských chyb církve, pracuje na jejím štěpení, takže dnes má již na 300 odnoží, což je po-horšením světa a brzdí evangelizaci.

Nejúčinnějším kázáním pro člově-ka jsou dnes skutky lásky. Víra sama ani zbožnost nikoho nespasí. ("Bez lásky nic nejsem.") Cestu ekumenis-mu ukazuje dialog víry, ale bez živé lásky společenské vyzní naprázdno. I zde třeba prosit P. Marii a Ducha sv., kteří stáli na počátku díla spásy. Ma-riánská ukazují spolehlivou cestu ze současné krize rozděleného křesťan-ství. Poutem jednoty křesťanů je pochopitelně eucharistický Kristus.

-jh-